

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
1-2/2006

Nominace na Ludvíka a Mloka za rok 2005

Snad všeobecná apatie daná letošní mrazivou zimou, následovanou všeobecnou chřipkou, způsobila, že fandom málem zapomněl na to, že je před **Jarní poradou** třeba sestavit nominace na nejvyšší fandomová ocenění. Naštěstí nezapomněla administrátorka Jiřina Vorlová a díky její připomínce na SF konferenci se spáči probudili a nakonec se nominací sešlo více než loni.

Ludvík:

* SFK **Pochmurná neděle** (zastoupený Marvinem) nominuje **Nalima Lidochaze** za jeho conanologickou činnost, kterou dokáže spojit zdanlivě nespojitelné a jejíž nezaměnitelnou hudební složku loni zdokumentoval na dvou CD Skurut Zlúgh: Česko hledá Superistari a Conan v Nipon Koku, čímž obohatil šedivý život fanů a fanoušů.

* SFK **Třesk** (zastoupený Martinem Koutným) nominuje redakci časopisu **Pevnost** za vznik knižní řady Pevnosti.

* SFK **Radegast** (zastoupený Randalfem) nominuje **Davida Nykla** za celosvětovou propagaci našeho rybníčku a češtiny ve sci-fi.

* SFK **BC** (zastoupený Zdeňkem Rampasem) nominuje **Stánu Lálovou** za propagaci SF a fandomu pořádáním Trpaslíkonu 2005, hlavně zvaním herečů a populárních osobností, které se tam dozvídají o existenci fandomu (a lze doufat, že si to nenechají pro sebe).

Mlok:

* SFK **Pochmurná neděle** (zastoupený Marvinem) nominuje **Martina Koutného** za to, že dokázal nejen udržet vysokou úroveň CKČ, ale dokonce ji za svého sekretářství ještě pozdvihl.

* SFK **Atair a SF&F Workshop** (zastoupený Jiřinou Vorlovou) nominuje **Pavla Mikuláštika** za jeho dlouholetou práci pro fandom i Fandom i v Radě a za diplomacii, díky níž dokáže obrousit hrany třenic, tak aby se případné vnitřní spory neodrazily na kvalitě akcí pro řadové fany.

* SFK **Radegast** (zastoupený Randalfem) nominuje Aleše Ptáčka (jako zástupce CSWU) za dlouholetou aktivitu a podporu conů (pořádání SW conů a samostatných linií v rámci ostatních conů atd...), aktivní propagaci sci-fi na veřejnosti a monstřácké při premiérách SW, o něž se zajímala i nejedna televize.

* SFK **BC** (zastoupený Zdeňkem Rampasem) nominuje **Františku Vrbenskou** za propagaci fantastiky (hlavně publicistiku v Ikarii a jinde) a její snahu pomoci každému, kdo o to požádá.

* SFK **Syndrid, Islington a Palantír** (zastoupené Cellindrou) nominují **Petra „Pagio“ Holana** za jeho celoživotní práci pro sci-fi všeobecně a pro český fandom obzvláště, za dlouholeté vedení Sardenu, za pevné nervy při předsedání Radě Fandomu a za veškerou pomoc a podporu, kterou fanům poskytuje.

Jiřina Vorlová a Zdeňk Rampas

OBSAH

Nominace na Ludvíka a Mloka	1	Dan Simmons: Ílion	16
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Najednou chtěli Lukjaněnka všichni	17
Hvězdný bulvár	3	Malcolm Reed v Praze	18
Burns a haggis se skotskou omáčkou	6	Malíř a ilustrátor Zdeňk Burian	18
Potrefené husy	7	Časem s vědou	19
2005: Česká fantasy	9	Mistostarosta opět nepřišel k soudu	20
Nebula Awards 2001	12	Soudnička – pokračování příště	20
Alexander C. Irvine: Hrsti jadeitu	13	Robert Sheckley: Bláznivý vesmír	21
Jako Sametová Rukavice	13	DOGMA	22
Nehvězdný nebulvár	14	Letopisy Narnie	22
SFF TOP 15	15	Z deníku BB	23

**Krakatit
nekuřácký**
**Jarní porada a
Akademie SF
se blíží**

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu

Mám si ty recenze psát sám? Víte přece, že pochvaly mi jdou ze všeho nejhůř. Apeloval jsem na naše vzácné čtenáře a svou výhrůžku jsem i splnil (viz strana 7), možná že někteří autoři teď litují, že mi nějakou recenzí neposlali.

Nevěděl jsem dlouho, zda podivný úvodník lednové Ikarie neignorovat, nakonec jsem se rozhodl pro postup s hrubou záplatou na hrubý kabátec, třeba mé argumenty nepřijmete, ale snad se alespoň pobavíte.

Pokračujeme v naší **Soudnici**, je trochu jednotvárná, ale zcela mimořádně neslibujeme, že se příště co do pestrosti polepšíme, i jeden případ je o jeden více, než bychom vítali.

Předplatné IK a jak jej poslat na to jediné a správné místo

Bohužel část našich předplatitelů dosud nenašla čas uhradit předplatné, proto je i toto číslo tenčí, než by se nám líbilo, ale je poslední, které investujeme do potenciálních neplatičů, a tak se snažíme minimalizovat náklady.

Je možné, že pro část našich čtenářů je zvýšené předplatné již neúnosné, to je nám nesmírně líto, ale nemůžeme s tím nic dělat, loňská cena, jež byla umožněna štědrostí našich sponzorů, kterým tímto znovu děkujeme, se na konci roku přesto ukázala nízká a celkově byl Interkom ztrátový.

Když jsem letos zajišťoval tisk a rozesílání materiálů prvního kola Akademie SF, vyšlo poštovné na víc jak polovinu nákladů. Není to tedy jen otázka Interkomu.

Pokud jste v minulém čísle přehlédli návod k zaplacení předplatného, zde je znovu ve stručnější formě.

Takže předplatné letos činí dvě stě padesát korun (čísla 250 Kč, respektive 330 Sk). Můžete je poslat složenkou na mé jméno a adresu redakce (je v tiráži :-), nebo na konto 1938356379/0800 u Čs. spořitelny,

IBAN CZ37 0800 0000 0019 3835 6379.

Podívejte se pozorně na svou adresu na obálce tohoto IK; najdete-li tam za svým jménem ? či !, pak vězte, že další IK nedostanete, pokud nezaplatíte 250 nebo 450 Kč. Jen tak ještě můžete očekávat první Interkom roku 2006.

Zdeněk Rampas a redakce IK

Dopisy čtenářů/čtenářek

Napsal mi onehdá jeden fanoušek, jehož názorů si obvykle vážím a respektuji je, zda do IK patří reklama na knihu o bratřích Mašinech, jaký je rozdíl mezi nimi a palestinskými teroristy například. Náhodou jsem na adrese www.sweb.cz/stanicezoo/ narazil na strip, který ukazuje, že rozdíl je hlavně v tom, proti komu a zač kdo bojoval a bojuje. Viz obrázek dole.

zr

PŘÍHODY STRÝČKA FRITZE

mrtvého esesáka pod podlahou

partyzanen kaput

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKÉHO
FANDOMU**

číslo 1-2/2006 (226)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://ikarie.cz/interkom>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčnik a Jan Macháček
S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Tereza Čapková, Libuše
Čermáková, Filip Gotfrid,
František Houdek, Zdena HT,
Richard Klíčnik, Marvin, Pagi,
Roman Paulík, Lukáš „Fajl“ Pecha,
Richard Podaný, Jiří Popiolek,
Zdeněk Rampas, Darth Zira

Sponzoři tohoto čísla

Patrik Kříž, Ludmila Freiová,
Jan Haberle, Petr Sládek, J. G.

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 25. 2. 2006

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Byl jsem u rodičů, a zatímco jim vyžírám lednici, matka pod záminkou, že vynese koš, popadla v předsíni mou oblíbenou bundu a vyhodila ji do popelnice. Ani jsem ji nešel hledat, určitě na ni něco nasypala, abych ji nenašel. Tak jsem si, abych nezmrzl, musel koupit novou.

Redakční dovětek: Nenechte své matky ani manželky vynášet odpadky, je to nebezpečnější, než se zdá.

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

■ **12. prosince** jsme šli do kina na Harryho Pottera a Ohnivý pohár. Trochu mi vadila původní zápleтка točící se okolo přehnaně komplikovaného plánu, jak dostat Harryho z místa A do místa B (byť vzdáleného), který asi pětkrát málem selhal. Ale jinak to byl působivý film, v strašidelných pasážích až skoro moc.

■ **19. prosince** jsme zhlédli velkofilm King Kong. Velikost filmu byla úměrná velikosti hlavního monstra, což vedlo mimo jiné k důkladnému představení hlavních postav, které pak působily věrohodně i v tak fantastickým příběhu. Jedinou scénou, kterou bych při své fobii klidně obětoval, byla ta s obřím hmyzem a podobnou žouželí. Daní za důkladnost a velkorysost byla délka filmu, takže divák dorazil do New Yorku trochu utrmácený, ale finále mu to vynahradilo.

Marvin

● **19. prosince** schůzka RUR v redakci IK. Vedle Filipa a jeho děvčat, Wikinky a Jany Šturmové dorazili i Honzové Vaněk a Macháček. Cestu k nám našla i spolupracovnice z dřevních dob Stáňa Kučová, od doby, kdy naposledy pomáhala s Interkomem, se jí podařilo povít dvě děti a vystudovat pár ročníku archeologie. Jestli jsem si myslel, že RUR večírky jsou hlavně tlachací, podařilo se nám tentokrát překonat obvyklou míru zvanivosti, i obával jsem se, zda to Stáňa neotrávil, nicméně druhý den mi napsala:

Večírek docela šel, přeče jen došlo trochu i na scií :) Doufala jsem, že aspoň jednou v životě uslyším Vaňka promluvit, ale to se mi bohužel nespěnilo :) (ba jo, trochu jo). Pečení cukroví bohužel nerozumím :) Včera na archeologii se zase strašně chlastalo... a do konce týdne zrušili výuku, no hrůza.

Šťastný a veselý slunovrat!!

● **21. prosince** se jdu podívat za Netopejrem do **Nástupišť 9¾**, moc toho ale nenamluvíme, nejdřív tam má daňovou poradkyni, pak zase musím jít já, čekám Bí, která se u mě stavuje pro věci, které zapoměla v pondělí, a večer podnikový večírek, který se nečekaně protáhl do tří.

● **22. prosince** se opět v redakci IK schází SF kluby Islington a Syndrid. Nebylo snadné se sejít a vůbec odejít z Krakatitu, kde jsme se shromáždili, když jsme si se všemi přítomnými popřáli k svátkům a vydali se na metro,

Metro nám ujelo o několik sekund, mohli jsme tak zamávat zadním světly, totéž udělá i stodevatenáctka a další snad měla zpoždění či co, zkrátka nepamatuji, že by mi cesta z Krakatitu někdy trvala tak dlouho. Nicméně všichni, tj. Hadati, Marti-

na, Miles, Cellindra a Flad přežili doufám bez nastydnutí a pak nás čekaly již jen samé příjemné věci.

Schůzka byla původně ohlašována jako pracovní s prohlídkou SF muzea, ale když Cellindra vytáhla z krabice úžasný dort s emblémy obou klubů a všichni ostatní vyčarovali ze svých zavazadel po lahvičce, začal jsem tušit, že tentokrát v katalogizaci fanzinů moc nepokročíme. Místo toho jsme rozprávěli o škole a životě, pak matematice, odtud byl jen krok, abych vytáhl svou sbírku hlavolamů, a program večera byl dán.

K tomu si ještě nějaké přátele (zhlédl jsem Cordyho a Štěpána) pozvali moji synové, ale tuto společnost jsem odkázal do sklepa, což stejně uvítali, neb šlo vesměs o přátele vodní dýmky.

Štěpán chodí o berlich, protože nejprve propad airsoftu a poté tři patra výtahem, když provozoval tuto kratochvilu v nějaké nedostavěné továrně.

Nějaký scifistický Bezruč by mohl napsat elegii o scifistickém panstvu bavícím se v patře a SF (lumpen)proletariátu ve sklepech. Někdy po půlnoci muselo dojít k výtrysku třídní spravedlnosti a spontánnímu přerozdělování hodnot, protože ráno byla lednička prázdná jak šuplík na kokain Leonarda Cohena.

● **23. prosince** Medovina u Filipa, nějak jsem se opozdil, a tak jsem dorazil s ¾ hodinovým zpožděním, naštěstí J.Vjr., jak se dalo očekávat, také, takže nečekal moc dlouho. Dokonce i Filip čekal, až se odkudsi vrátí jeho služebné děvče Marie, aby ji mohl poslat pro medovinu. Mezitím dorazili i Egon Čierný a Bí, takže čekání nebylo nijak nepříjemné. Posilnění medovinou a dobrým slovem jsme se pak vydali vsitříc hrůzám i radostem Vánoc.

● **24. prosince**, Vánoce jsou tady, konečně snad budu mít čas dokončit poslední letošní IK a pokročit s programem na převod starších čísel do formátu XML.

■ **24. prosince** jsme ctili brněnskou tradici zvanou Tekutý kapřík a sešli jsme se dopoledne ve Whisky shopu. Místo kapříka byla kachnička, jak byl překřtěn Mortlach z řady Flóra a fauna, a několik dalších tekutých zákusků, proložených vánočním cukrovím.

■ **31. prosince** se u nás konala oslava Silvestra, tématicky nazvaná Piráti z Karibiku: Pohoda Bílé pláže. Stylová výzdoba i úbory, kromě rumu byla na baru i whisky, namíchal jsem pár koktejlů z Jamesona a vypilo se i nějaké víno. Před půlnocí jsme v rámci tradice rozehráli Fany, fanouše a fanatiky, na přípitek a obhlížení ohňostrojí jsme hru přerušili, ale tentokrát jsme se vítěze nedočkali ani v novém roce.

Marvin

● **1. ledna** jsem v mobilu objevil spoustu pozdravných SMS, alespoň touto cestou děkuji, kdybych měl všem odpovídat stejným způsobem, upadl by mi palec.

● **4. ledna** se Rámišovým narodila dcera Karolínka (3,43 kg a 49 cm). Blahopřejeme.

● **5. ledna** v Krakatitu čekal, tuším, že neúspěšně Franta Novotný na Františku Vrbenskou. Alespoň nám stihl říci, že v sobotu večer běží na ČT 24 první díl jeho diskusního pořadu Historický magazín. To jsem se ještě dopoledne v Tritonu dověděl, že v Krausově *Uvolněte se, prosím* bude Eva Hauserová, čeká mě televizní víkend.

Veselou historku jsme zažili s Darth Zirou, když jsme probírali se zástupcem zatím nepojmenovaného klubu jejich připojení k ČS fandumu. Stále se to točilo okolo výše členského příspěvku a dlouho trvalo, než mi došlo, že členská základna klubu i jejich vyslanec mají za to, že 400 Kč platí každý člen :-).

Nahlédl jsem do Ikarie, kde se Vlado Říša opřel do mé nešťastné zmínky o slabším vzdělání dnes vycházejících autorů výčtem toho, kdo prolezl jakou vejškou.

■ **7. ledna** jsme nedbali námrazy a vystoupali po spirále na Špilberk na výstavu Alois Mikulka: Letem pohádkovým světem. Rozhodně nás zaujal obraz publikovaný na podzim 1997 na obálce tehdejší Materídoušky nazvaný „Letos v létě nás na Moravě navštívilo moře“, já mohl vidět barevné originály mé oblíbené dětské knihy O Pidižlovi velikém (hned na začátku je následující upozornění: „Již na této stránce museli dvakrát omývat předsedu komise pro udělování mezinárodní ceny a z tohoto popudu byla tahle knížka zamítnuta, takže se těší jistě oblibě pouze v klubech zvrhlíků.“) a vůbec to byla hezká výstava. Zakončili jsme ji v čokoládovně v pasáži Alfa.

■ **9. ledna** byly navštíveny Letopisy Narnie: Lev, čarodějnice a skříň. Nějak se se mnou ten film míjel, přece jen jsem starší než cílové publikum a nemám ani žádný nostalgický vztah k předloze. Ovšem zlá čarodějnice byla ve svém chladném přístupu opravdu přesvědčivá.

Marvin

● **9. ledna** se nám RUR trochu natáhlo, Filip s Jitkou šli na King Konga a tak bylo dost času.

Martin Češpivo mi vnutil předplatné, vezměte si z něj příklad, já jsem děvčata potrestal novou várkou románů ze soutěže Trifid, zdá se, že všichni čekali na nový rok nebo to dopisovali o Vánocích.

● **10. ledna** jsem pro Akademii SF (ano, ten horor už zase začíná) zrozeslal žádost o seznamy produkce (hlavně povídkové), kupodivu mi jako první odpověděli ti, ke kterým se občas nechovám nejlépe (ne že by si to nezasloužili): Vlado Říša a Ondřej Jirěš. Takže se nevidte, kdybych vám občas nějakou bez varování fláknul, dělám to pro Akademii :-).

● **11. ledna** jsem se od Keplíka dověděl, že se mění termín a nejspíš i místo Parconu. Vypadá to, že nakonec bude 1. – 3. září v Neratovicích.

Odpoledne v Krakatitu proběhla poslední část vyprávění Jarka Kopečka o jeho putování po Číně.

● **12. ledna** v Krakatitu mě Vlasta a Michell Talašovi upozornili na skvělý pořad o Honzovi Kantůrkovi, Prattchetovi a Krakatitu, maskovaný jako lékařský magazín Diagnóza.

Richard Klíčník přivedl Zdeňku Ch. z Brna, seznámili jsme se na Fenixconu, Zdeňka se zde zúčastnila ohavného ženského spiknutí proti Richardovu noži, ale zdá se, že je vše odpuštěno. Studuje v Brně jakousi antropologii a dost příjemně se s ní povídá. Po Peřovi Pavelkovi se mi podařilo poslat nejnovější IK do Plzně, kde je Dáreček může rozdat na zítřejším Pivoconu.

● **13. ledna** Pivocon v Plzni, tam jsem letos bohužel nebyl.

■ **13. ledna** uspořádala děvčata z webu o irské whiskey James-session. K ochutnání byly k dispozici samé rarity: Jameson v 12, 15 a 18 letech stáří, přičemž první zde byl ve verzi 12 y.o. (nezaměňovat s verzí 1780) a Middleton reserve.

■ **14. ledna** se konalo u A+A další herní odpoledne. Oficiálním důvodem byla čerstvě dovezená krabice s Ticket to Ride, došlo i na novou hru Saboteur, známé Metro a starou dobrou Dej sem mozek! K pochutinám se jako příloha podával výborný kmínový chleba, hostitelé mají novou domácí minipekárnou. Taky jsme nějaký čas jen klábosili a Amis nám ukázal další pokrok na prototypu nového klubového webu.

Marvin

● **15. ledna** nás svou návštěvou poctila Jeho Excelence, Jarda Olša jr., který se pod záminkou lékařské prohlídky na chvíli vrátil z exilu v Zimbabwe, kde čeká, až volby zamíchají bahnitým podloží na MZV ČR a někdo jej odvolá domů.

Od Vlada Říši byl již informován o mém TV vystoupení a vyčetl mi nedostek diplomacie :-). Mluvil se ale i o zajímavějších věcech, třeba o tom, jak měl po ošklivé smrti jednoho zaměstnance podezření na to, že šlo o ebolu. Konzultovaný odborník doporučil spálit budovu velvyslanectví s veškerým personálem včetně.

● **16. ledna** horor v RUR. Vypadá to, že se ztratila většina firemní pošty z Filipova Outlooku. Dlouho trvalo a hodně nervů odteklo, než se zjistilo, že Outlook jen přešel do režimu Seřad' a sluč konverzace (či tak nějak :-)

■ **16. ledna** jsme šli na Obchodníka se smrtí jen já a Miles. Některé scény byly pěkně sugestivní a komentář byl hodně cynický a navíc to vycházelo ze skutečné reality obchodu se zbraněmi.

■ **18. ledna** uspořádal Whisky shop Burnsův večer spojený s ochutnávkou whisky. Kromě toho se podával haggis, skotská to variace na jitrnici. Protože se akce konala neobvykle ve středu místo v pátek, bylo zde celkově o něco méně lidí, ovšem fandumové jádro bylo kompletní.

Marvin

● **18. ledna** jsem konečně našel čas a ve správnou dobu, kdy o nikoho nepečovala mimo dům, zavolaal Ludmile Freiové. Vyprávěla mi mimo jiné, jakou radost jí svými dopisy udělal Šimon (kdo by řekl, že pod drsnou dinosaurí kůží tluče takové jemné a šlechtné srdce).

Ten den se také ozvali antologisté Jim a Kathy Morrow z NY, spolehlivě si ze spousty zajímavé a originální SF, kterou jsme jim poslali, vybrali Neffův akční Čtvrtý den až na věky.

● **19. ledna** proběhla v Krakatitu schůzka před zahájením letošní Akademie SF. JWP, který přišel na oslavu vydání třetího dílu JFK, navrhl zařadit do seznamu zasloužilců Vlada Říšu.

■ **21. ledna** se konečně našel volný víkend na trochu opožděný Vánočcon. Tentokrát v režii Doktora a Rogera, prostory zapůjčil Zaviš. Kolektivní dary oběma oslavencům byly ve znamení vína, stůl opět málem praskl pod horou uzenin, sýrů a jiných pochoutek, takže bylo vyhlášeno lavinové nebezpečí. Hostů bylo tolik, že nestačily židle, zábava trochu připomínala příboj, kdy vlna hovorů byla občas přerušena krátkým ztichnutím, aby další vlna navázala vzápětí. Nakonec nastal tradiční pozvolný odliv hostů.

Marvin

● **22. ledna** večírek svolaný na tento den ke Kadlečkovým byl pronásledovaný smůlou a mrazem. Co mohlo, to ujelo nebo nevyšlo, nicméně i tak jsme se v rámci možností dobře pobavili.

Jen Viktor pozdní chodič na tom vydělal. Když jsme asi po tříhodinové snaze uvedli do provozu wafky, přišel již do tepla.

● **23. ledna** pomalu abych si založil živnost na převod textů pořízených pravěkými editory a nejlépe ještě v kódování bří Kamenických. Za největší úspěch považuji dekódování textu od G. R. R. Martina (v dosovém WordStaru), proti tomu dosový Word Pavla Kosatíka nebo WordPerfect Lindy Kosatíkové či obyčejná T602 Leonarda Medka celkem brnkačka.

Večer v RUR zorganizovali Filip s Jitkou oslavu mého svátku v RUR. Jitka donesla čokoládou obalený ananas a Filip výbornou mandlovou medovinu. Zastavil se i Egon Čierny a Honza Macháček (a všichni si složitě a navzájem předávali práce z CKČ s Honzou Vaňkem). Já jsem ostatně také dočetl mikropovídky, brrrr, a předal je nic netušící Janě. Egon měl také dárek v podobě oznámení obnovy schůzek KJV. Navrhl jsem mu jako otvírák Frantu Novotného a povídání o tom, jak převyprávěl a nově interpretoval Robinsona Crusoa. Po návratu domů mi ještě telefonicky blahopřál JWP. Ocenil jsem to jako gesto usmíření, trochu to mezi námi skřípalo, potom, co jsem ne dost pochválil JFK 2.

● **25. ledna** jsem byl pozván Jitou Splítkovou, abych její stolní společnosti pověděl něco o současné domácí SF. Protože tato v přísnějším slova smyslu prakticky neexistuje, neměl jsem mnoho co říci, naštěstí mě Jita, která pozvala i svou kamarádku Martinu (se kterou se neviděla celou věčnost), moc nepouštěla ke slovu. (Znáte tu o dvou ženských, co spolu seděly deset let v jedné cele, a když je pustí, loučí se slovy, večer ti zavolám a dopovíme si to.)

Michaela začala číst Dlouhý den Valhaly, a od prvního dílu, snad budu mít čas dodělat tento Interkom...

● **26. ledna** v Krakatitu mimořádný klid, dalo by se i něco udělat, ale zapoměl jsem podklady pro seznam Akademie v práci.

● **27. ledna** jsem se hodinu těšil s *novou Fantázií*. Pak jsem o ní napsal Martinu Šustovi, ten si ji chtěl v sobotu koupit v Jeruzalémské. Když jsem mu prozradil, že tam sobotní prodej zrušili, uumlvil mě, abych mu svou nechal v Krakatitu :-)

Také jsem ten den zabrousil na FantasyPlanet, původně jsem hledal ostře negativní recenzi na 2x Čaroděj v akci, o které se mi zmínil jeho vydavatel Jirka Vlček. Pak, když jsem hledal recenze Jirky Popiolka, porušil jsem své zásady a podíval se i na diskusi čtenářů (kde by mě napadlo, že i v případě líonu hrozí nebezpečí porušení zásad psychohygieny).

Jakýsi Marek Hrnčír tam vyjadřoval hlasitý nesouhlas s mou existencí, poté co ji ve svém příspěvku připomněl Petr Kotrle. Netušil jsem, že jsem již před svým TV vystoupením byl tak populární, pak mě napadlo, že jsem třeba někomu šlápl na nohu či plovací blánu nevědomky a zavolal na pomoc Google. Sláva, jde jen o nedbalého překladatele, kterého si v roce 1999 vzal na stránkách IK na paškál Jirka Doležal. Škoda, že Marek Hrnčír svou obdivuhodnou paměť, kterou ještě po šesti letech prokázal, nepoužívá na anglická slovíčka :-).

● **Sobota 28. 1. 2006:** Každoroční (už pátý) **comiCZcon**, letos v Roxy v Dlouhé ulici 33. Za cenu otačených a promrzlých zadků jsme získali představu, jak vypadá experimentální divadelní prostor, ale jinak bylo vše velmi milo. Za prodejními stánky podobné tváře jako na conech, v davu komiksomilců už méně, za fandom přišli mj. Martin Šust, Ondřej Jireš, za inte-

lektuálně Joachym Dvořák (Labyrint) a Pavel Mandys (Týden), za cosi mezi tím Viktor Janiš a já. Jinak obvyklá skladba českého lidu komiksového plus zástupci nakladatelů (BB art, CREW a spol) minus Netopejř, jenž asi zazimoval a nepřiletěl.

Projekce lehce cáklých anime, na stěnách ukázky z české komiksové tvorby (podle všeho kvalita roste), debaty s nakladateli, komiksové ceny. Mé milované *Pod dekou* se stalo nejlepší publikací roku, a to teda jo. V ceně za překlad je za dosa- vadních pět ročníků toto skóre: jednou Honza Kantůrek, dvakrát Janiš, dvakrát Podaný. Budou nás muset s Viktorem asi trhnout mezi dveřmi: za posledních pět let jsme přeložili půlku seznamu nejlepších světových děl komiksu. Česká komiksová scéna, aniž to ví, zažívá zlatý věk, komiksáři jsou mladí, neop- potřebovaní, agilní, takže fandom v tomto srovnání působí maličko umrle. Ale však oni taky zestárnou a zdinosaurí a narostou jim pupky!!

● **30. ledna** v RUR slavila děvčata, že přečkala víkend či něco podobně zásadního, vyšla nová Karolína Francová, Filip měl alespoň příležitost rozčítit se nad vnitřními ilustracemi, obálka jej také nenadchla, nepřišla mu dost komerční. Kdo má něco takového prodávat.

● **31. ledna** mi Martin Šust poslal doplňky a návrhy pro Akademii, letos to snad stihneme bez nervování.

● **1. února** jsem se zastavil v Krakatitu na povídání o cestách po Podkarpatské Rusi, o kus výkladu jsem přišel, byl jsem zvědav na další osud Krakatitu, a tak jsem zašel k baru za Netopejřem a Jenny Nowak.

● **2. února** jsem dorazil do Krakatitu zmožen anglickou prezentací **CoreDRAW X3** (to pro pověřivé, rozumějte 13) následovanou výstavou eroticko-perverzně-japonské fotografie Nobujoši Arakiho v Langhansu. V Krakatitu jsem odpočíval v družném hovoru s Jolanou, Peřou Pavelkem a Klíčnickem. Lenku Weingartovou jsem záukoloval k posudkům/rozsudkům nad tvorbou několika začínajících psavců a pak, sotva zase schopen pohybu, domů pracovat na seznamu Akademie.

● **3. února** jsme navštívili předpředpremiéru „Jistě pane ministře“ ve Vinohradském divadle. Mohu jen doporučit. Mírně aktualizované na dnešní stav EU a řekl bych i trochu inspirované Klausovskou epochou. Celý ten oblouk od nadšených nově a poprvé zvolených politiků se srdcem planoucím touhou po pozitivních změnách až po rychlé pochopení toho, že jediné, na čem záleží, je být příště zase zvolen.

O víkendu se mi ozval Matin Koutný, kvůli problémům s ještě dosovým programem na hodnocení CKČ. Nějak jsem se potřeboval odreagovat a do finalizace prvního (tohoto :-)) letošního IK se mi nechtělo, a tak jsem strávil víkend programováním nové verze pro Windows.

● **5. února** proběhlo u Rámišů slavnostní okukování malé **Karolínky**, spojené s Klímovským večírkem. Vilma přivedla svou nejmladší a tak se mezi námi pohybovaly či spaly tři děti. Viktor (samozřejmě zase bez Haničky, ale s jejím výborným slaným pečivem) prokázal, že jednou z něho bude výborný otec (něco jako já); nejen že zapomněl na formální důvod našeho setkání, ale při pohledu na plný stůl ani nepostřehl, že v místnosti vůbec nějaké děti jsou.

● **6. února** v RUR vyprávěla Jana děsivý příběh ze zaměstnání. Z pokoje (zřejmě samotky), kde před hodinou zemřela stará žena, se na několik minut ozval zvonek a nikdo jej neuměl zastavit. Sestřičky se tam pak bály chodit. Tedy nevím jak Jana, ta musí být z dračáku již dostatečně zocelená.

● **7. února** se Butorovcům narodil třetí chlapec Adrian (51 cm, 3,95 kg). Blahopřejeme k rozšíření slovenského fandomu.

Krakatit je na týden zavřený a já místo užitečnější práce dělám program pro CKČ. Roman Paulík bude mít administrování úplně radostně.

● **10. února** pořádáme druhý Klímovský večírek (v Brně jsou jarní či jaké prázdniny), tentokrát u Richarda Klíčnicka, který slíbil několik lahví mimořádného vína. Dorazil jsem první a pomohl trochu s jednodubkami, pak mě vystřídala mladá básnice (alespoň doufám, že to je politicky korektní označení básničky) známá na Nyxu jako Natasha. Potom přišla Vilma a světe zbož se, i Viktor s Haničkou (a jejími výbornými placičkami). Nakonec ještě dorazili Honza Vaněk jr. a Martin Klíma (ten přijel rovnou z práce, už nedělá počítačové hry, radí jiným, jak na to:) a došlo i na slibované víno. Bylo skutečně dobré, když jsem se ráno probral, měl jsem dojem, že už jsem mrtvý, alespoň to člověka od jistého věku napadá, když jej nic, ale vůbec nic neboli.

● **11. února** jsem zaskočil na Pragocon vybrat od opozdílů nějaké to předplatné. Asi tři hodiny jsem si povídal s Tomem Štipským (viz Soudnička), Vaškem Fořtikem, Pavlem Komárkem, Bety Tomash, Švachoučkovými, Martinem Böhmem, z programu jsem nestihl nic, ale zaslechl jsem, že Františka Vrbenská a Leonard Medek měli úspěch.

Bohužel si mě tam asi našel i virus chřipky, a tak jsem pak byl pár dní mimo, ale zase jsem přečetl **2005: Českou fantasy**.

● **14. února** měla Bí narozky, ale já si toho moc neužil, ještě jsem se kurýroval.

● Až ve čtvrtek **16. února** jsem zašel do Krakatitu, předtím jsem ale s Richardem Klíčnickem absolvoval slavnostní uvedení Trialogu o mimozemšťanech Jiřího Grygara, Marcela Grüna a Stanislavy Ramešové.

Mě tam pozval Marcel Grün, Richarda Hanička Janišová (moc jí to slušelo), pro kterou je to jedna z posledních akcí v žoldu Paseky, která najela na úsporný režim.

Autoři na přeskáčku přečetli v autorském trialogu jednu kapitolu z knihy a následovala diskuse a podpisovka.

S Marcelem jsem dohodl, že pokřtí knihu Honzy Kovanice „Zapomeňte na Mars“, která vyhrála cenu Trifid. Richard se se mnou rozdělil o chlebičky a pak do Kraku. **Zdeněk Rampas**

Burns a haggis se skotskou omáčkou

Nejen fantastikou literární a filmovou živ je fan. Tedy aspoň v Brně. Z pátečních setkání ve Whisky shopu se stal vlastně stereotyp, který tudíž je nutno občas přerušit.

Jedno takové vybočení ze zažitě rutiny se uskutečnilo ve středu 18. ledna 2006 v podvečer, kdy se v prostorách souseďící kavárny Amélie uskutečnil na počest skotského básníka Roberta Burnse večer s ochutnávkou jeho oblíbeného nápoje a skotské národní speciality – ovčích žaludků plněného směsí drůbků, krup a koření, známé pod názvem haggis. Kromě whiskykové sekce Pochmurné neděle se akce zúčastnilo asi patnáct dalších lidí (z toho někteří ve skotských kiltech).

Robert Burns má ve Skotsku postavení našich obrozených klasiků, srovnatelné asi tak s Máchou. Ovšem na rozdíl od Máchy to nebyl žádný rozervaný romantik, ale oběma nohama na zemi stojící pragmatický sedlák, který se vlastní pilí vypracoval do lepších kruhů a stal se berním úředníkem. Jeho dílo pak tak trochu připomíná křížence mezi Erbenem a Sládkem. Vycházel z lidové poezie a naopak mnoho jeho básní zlidovělo, takže už jsou dnes vnímány jako národní, například Auld Lang Syne nebo My heart's in the Mountain – já ji znám ze svých skautských let jako Mé srdce je v horách. V dnešní době by byl zaručeně prohlášen za extrémního nacionalistu, ale jiná doba – jiné mravy. Takhle je z něj klasik. A jako všichni klasici, i on měl své slabosti. Učebnice jako příčinu jeho smrti uvádějí slabé srdce jako důsledek strádání v útlém mládí, ale o Smetanovi nám taky dlouho nikdo neřekl, že měl syfilis. Burns prý měl zase až příliš rád whisky a žen se rovněž právě neodíkal. Takže slabé srdce.

Protože mi se v oblíbené whisky s Burnsem shodujeme, i když z finančních důvodů jsme proti němu pouze amatéři, bylo

jasné, že dnešní večer bude věnován tomuto nápoji. Burda-san rozhodl, že nám dovolí ochutnat vzorky pocházející z nezávislé plnírny Angus Dundee a z řady McKillop's Choice, nazvané podle svého tvůrce. Jedná se o řadu, do níž jsou řazeny pouze jednosladové skotské whisky, a to tak, že lahvováno je vždy pouze tolik lahví, kolik se jich naplní z jednoho přísně vybraného sudu. Jsou to tedy svým způsobem unikáty.

Jako první se podávala whisky z Lowlands čili ze skotské nížiny, a to Linlithgow 19yo v sudové síle 62,6%. Dále přišel na pořad Blair Athol 30yo z Highland – 43%, a poté Tomatin 25yo ze Speyside. Ten byl opět v sudové síle 58,2%. Poslední ochutnávaná whisky byla z Islay – Ardbeg 13yo – 43%.

Aby se nám vzorky od sebe pěkně chuťově oddělily, prokládali jsme je ochutnáváním skotské pochoutky haggisu. Co to haggis je, jsem již uvedla na začátku. A chuťový dojem z prvního ochutnání? Inu, jelito to není, jitrnice taky ne a tlačenka už vůbec. Je to něco, co se částečně podobá všem těmto zabijačkovým pochutinám. Odlišnost je dána jistě i tím, že pokrm nepochází z vepře, ale z ovce. Ale neodříkám se, kdyby mi někdo haggis ještě nabízel, neřeknu ne. Zvláště dochucení 62,6% omáčkou dodalo pokrmu nečekané chuťové nuance – ale ani 43% nebo 58,2% svažení nebylo haggisu na škodu. Snad jen ten Ardbeg se k haggisu vůbec nehodí. Jenže podle mě se Ardbeg nehodí moc ani k pití, což je ovšem moje soukromá nechuť k jodové tinktuře.

Pak bylo vše dojezeno a dopito, takže nám nezbylo než se přesunout na domácí půdu – tedy do prostor Whisky shopu, a večer uzavřít přáním všeho dobrého našemu whisky mistrovi na cestě do Mekky – vlastně do Skotska.

Zdena HT

Potrefené husy

„Kdybych měl hodnotit naše autory jako celek, tak píšou po práci, píšou, protože je to baví, ovšem málokterý z nich něco zažil, vzdělání taky moc nepobrali čili nechápu, koho baví je číst! Když to řeknu takhle obecně. Když bych měl mluvit o kterémkoli zvlášť, tak asi řeknu, že ten do sebe něco má a že je mám prakticky všechny rád.“ **Zdeněk Rampas**

Připadám si jak Zrádce národa z Chotěboře. Tohle že jsem řekl, a takhle škobrtavě a nešikovně? Asi ano, Vlado Ríša si dal práci a jistě to zachytil přesně do posledního zakoktání. Jak ale zjistil, že jsem použil vykiččnick, to mi zůstává záhadou. (Text je stažen ze Sardenu, kde jej jistě pečlivě opsali z Ikarie.)

Vlastně jsem nevědomky opět Ikarii udělal dobrou službu. Její šéfredaktor tentokrát nemusel u příležitosti nového ročníku složitě dokazovat, že **ještě jsou tady**, ale mohl se opřít do mé nešťastně formulované poznámky.

O co v Rozletu lednové Ikarie, krom toho, že asi pětkrát zdůrazní mou funkci ve fandomu, jde?

Když odfiltrujeme emoce, vkládá mi do úst, že popírám tituly, které řada dnes publikujících autorů získala na různých vysokých školách. Pro jistotu je VR dokonce vyjmenuje a nezapomene zařadit ani sama sebe, dokonce i Pavla Weigela, kterého jsem do té doby považoval za překladatele a ne za autora SF.

Pak provede myšlenkový veletoch a prohlásí, že k psaní SF stejně není VŠ nutná, jako bych já kdy tvrdil opak, a dokumentuje to na příkladu J. W. Procházky, který má sice „jen“ střední školu, ale psát UMÍ.

Proč mám dojem, že s Velkým Redaktorem říkáme totéž, jen jinými slovy? Ano, JWP píše stejně dobře jako jeho graduovanější souputníci. Svata slova, ale nevyplývá z toho spíše, že **k psaní, jak se u nás provozuje, zkrátka vzdělání není třeba?**

A to jak vzdělání akademického, tak sciifického. Když na panelu s SF autory (viz též IK 12/2005) padl dotaz na jejich české vzory a příklady, nikdo si nevzpomněl na Jana Weisse či jiného klasika, většina jmenovala svého souseda u stolu.

A to jsem se také pokoušel říci: je samozřejmě jen mou chybou, že po nasvícení osmi sty wattů a výzvě k hutné zkratce řeknu něco, co mě pak mrzí a za co se rád omluvím.

Stejně tak, když prohlašuji, že dotčení autoři nic moc nezažili, vycházím spíše z toho, jak píší, a nikoli z osobní znalosti. **Možná že žijí barvitě životy plné vzruchu**, sloužili v UNPROFOR, pěstují adrenalinové sporty, obepluli svět, setkali se s domorodci, kteří neviděli bělocha, přežili havárii letadla či co vás ještě napadne. Ale na jejich psaní se to nijak neprojevuje.

Že jsem to nemohl myslet doslova, plyne i z toho, že vím o jedné společné zkušenosti, kterou prošli takřka všichni, na jejich obranu se Vlado Ríša tak srdatě staví. Všichni alespoň nějaký čas žili ve společnosti, kde bylo povinné nosit masky, klanět se božstvům, ve která nikdo nevěřil, a vůbec se chovat třeba pro pozorovatele ze západní Evropy podivně, až exoticky. Ale ani tuto unikátní zkušenost se takřka nikdo (až snad na J. Rečkovou a Fr. Novotného) nepokusil umělecky využít.

Dále prý opovrhují čtenáři českých autorů. Tak tomu ale není, byla by to snad pravda, pokud by tu existovalo něco jako

fan klub Vlada Ríši (nebo jiného konzistentně špatného psavce), ten však samozřejmě neexistuje, a proto i čtenáři českých autorů zasluhují mou plnou úctu, byť jim ne zcela rozumím. Ostatně je tomu již dávno, co jsem řekl, že každý čtenář Marka Stonea či Perryho Rhodana je šlechtic ducha v porovnání s logogramotným zbytkem populace.

Dále jsem prý prohlásil za hlupáky vydavatele české SF. Opak je pravdou, ty naopak považuji za velmi racionální. Při vydání domácího autora ušetří 1000\$ na právech a tak 40 000 Kč na překladateli. Obávám se, že vyplácený autorský honorář se obvykle neblíží ani jedné z těchto částek (on je však obvykle menší také náklad). Za poněkud mdlého duchem naopak považuji autora, který z toho, že se o něj za těchto podmínek nakladatelé přetahují, vyvozuje, že to bude pro jeho genialitu.

V závěru svého článku se Vlado Ríša podivuje, jak se stalo, že se ze zakladatele našeho SF hnutí stal škůdce, který tak ošklivě hovoří o našich vypiplaných autorech.

Odpověď opět není nijak složitá, představa VR o SF a fandomu ustrnula někdy v roce devadesát, do té doby bylo skutečně naší starostí pěstovat a chránit každou SF aktivitu. S příchodem svobody se nám dostalo tolik sci-fi, kolik jsme si byli schopni zaplatit, a začal i u nás platit Sturgeonův zákon, totiž že devadesát procent produkce je šunt (to číslo je hrozivé, ale S. kladl na SF měřítko jako na uměleckou literaturu).

Fandom, přesněji řečeno jedna část jeho aktivit, se tak postupně změnil v něco jako organizaci na ochranu spotřebitelů. Fandom má zájem, aby dnes vycházela kvalitní a dobře zpracovaná SF a aby tomu tak bylo i v budoucnosti. Díky kritice z řad fandomu a později i jako výsledek práce Akademie SF se podařilo přesvědčit některé vydavatele, aby přestali využívat služeb několika rádobyčtenátek. Dokonce začali platit korektory a někteří i redaktory. Sturgeonův zákon platí (možná s trochu jiným procentem) i pro původní českou produkci. Přispívá k tomu hlavně trvale klesající velikost nákladů, kterou vydavatelé kompenzují vydáváním stále většího počtu titulů. Šanci tak dostávají i díla nehotová, odbyta či taková, která by nikdy neměla vyjít.

Neexistuje zde ale kritika, která by na to byla schopna ukázat. Je nás málo, všichni se navzájem známe, pokud dokonce nejsme přátelé, a jen málokdo je ochoten podstupovat emociální strádání spojené s tím, když máte přítele říci, že se mu něco nepovedlo (věřte mi, není oč stát, zvláště, když jste první, kdo se odvážil nepochválit).

Kdybych řekl, že se pohybujeme v bludném kruhu, byl by to projev neinformovaného optimismu. Naše situace má bližší než ke kruhu, v kterém se lze za radostného poplácávání po ramech motat ještě dlouho, k pádu do Maelströmu, protože náklady nemohou klesat do nekonečna a ani počet titulů nemůže při stále stejné čtenářské základně vzrůstat.

Dva vydavatelé se pokusili situaci řešit změnou kabátku, vydávat místo paperbacků knihy vázané a v úpravě, která by je umožnila prodávat jako zboží v supermarketu. Neznám jejich hospodářské výsledky, ale mám za to, že takováto změna nestačí, je třeba zkvalitnit nejen balení, ale i obsah, aby se naše SF např. stala zajímavou i pro mimofandomovou kritiku.

O čem se (snad ještě) hovoří, opět k TV

Ahoj, Zdeňku,

dočetl jsem Interkom 12/2005 a pozoruji, že sice jakž takž vysvětlil, jak vznikl Tvůj podivný výstup v televizi, ale neomluvil ses za něj ani náznakem. Zneužívám tímto svého (údajného) členství v redakčním kruhu Interkomu (jakož i konference SF klubů) a žádám Tě – po vzoru všelikých kverulantů, obracejících se k prezidentům, otevřeným dopisem – o zveřejnění následujícího textu:

V Interkomu 12/2005 doživotní prezident Fandomu, Zdeněk Rampas, sice popsal, jak vznikl jeho televizní výstup, ve kterém dosti příkrě a naprosto nespravedlivě odsoudil české spisovatele SF, ale ani náznakem se za toto faux pas neomluvil. Zneužívám tímto toho, že jsem v tiráži Interkomu uváděn jako člen redakčního kruhu, a *jménem redakce Interkomu se českým spisovatelům SF omlouvám*. Všem bez výjimky, včetně těch, které jsem kdy jednotlivě kritizoval a ještě kritizovat budu: kategorický plošný odsudek byl naprosto nemístný.

Zároveň s politováním konstatuji, že vysvětlení ani omluva v Interkomu nemohou nahradit opravný výstup doživotního prezidenta v televizi – nejlépe maskovaného za obzvláště zohavenou zombii a oznamujícího, že byl fandomem za neuvážené jednání se sdělovacími prostředky odvolán z funkce.

Aby se zlé obrátilo v dobré, vyzývám ke kritickému soudu nad českými autory.

Na veřejného žalobce se již, byť neúmyslně a přičiněním televizní redaktorské svévole, pasoval Zdeněk Rampas – kritická oznámení posílejte k jeho rukám. Zdeněk – za trest, že si nedával před novináři větší pozor – vypracuje pro každé číslo Interkomu jednu obžalobu, a na ni bude – věcně a ve vztahu k dílu souzeného autora, nikoliv k osobě žalobce – reagovat obhájce. Čtenáři coby porota pak ve stylu soudce Dreda zváží žalobu a důkazy, rozhodnou, vynesou rozsudek a rovnou jej svým výběrem v knihkupectvích vykonají. Doporučuji, aby obžaloba s obhajobou dohromady vydaly na slušný Kvar, tedy aby zabraly každá asi tak dvě stránky Interkomu, u významnějších případů třeba i více.

Když jsem si to vymyslel, nabízím se dobrovolně za obhájce ex offio, i když se obávám, že nastudovat dílo autora, kterého mi redakce Interkomu přidělí, prostudovat si jeho obžalobu z pera Zdeňka Rampase a vypracovat obhajobu nezvládnou při své výkonnosti častěji než jednou do roka.

Naštěstí hned vedle mě patří k (fiktivnímu) redakčnímu kruhu Interkomu Richard Klíčník, a ten už má, tuším, zkušenosti s obhajobou Jiřího Kulhánka proti žalobci tak ubohému a nedovzdělanému, že bude lépe jej ani nejmenovat; jistě mu bude potěšením polemizovat s inteligentní a věcnou žalobou, jakou nepochybně vypracuje Zdeněk Rampas. Další procesy bychom pak mohli věnovat třeba otcům zakladatelům JFK, Zdeněk chuť vypracovat příslušné obžalovací spisy v Interkomu opakovaně naznačil.

Jako obhájce se, doufám, redakci Interkomu nadšeně přihlásí i další věhlasní kritici, již si jistě rádi vyzkoušejí nezvyklou roli zastánců těch, které obvykle spíše haní.

Měj(te) se krásně.

Honza M.

Ahoj Honzo,

škoda, že honíš tolik zajců najednou, i má odpověď pak bude nutně poněkud roztrfštěná:

K tomu, abys měl právo publikovat v IK, nemusíš být členem redakční rady, otiskneme příspěvky každého gramotného fanouška a, je-li třeba, i negramotného, dá-li svolení k redakční úpravě. Pokud jsi v posledních letech nebyl v redakci příliš aktivní, nevyčítali jsme Ti to a respektovali jsme Tvůj mnohaletý boj s doktorskou prací. (Něco jiného je přístup i Tebou zmiňovaného druhého člena redakční rady, který sice s naším školstvím uzavřel ozbrojené příměří, ale Interkomu se příliš nevěnuje, neboť jako mnoho dalších podlehl vábení elektronických sirén a ve své mladistvé sebestřednosti se domnívá, že počítadlo přístupů něco říká o kvalitě daného textu a okamžitá reakce – a ještě lépe pochvala – třeba od hlupáka je mu milejší než naděje, že by jeho text oslovil někoho relevantního.)

Díky Ti za pronesenou omluvu, škoda, že jsi nevěnoval víc prostoru tomu, zač se vlastně omlouváš. Pokud bych to věděl, rád bych se k Tvé omluvě připojil, protože samozřejmě tuším, že má nešťastně (chceš-li hloupě) formulovaná slova způsobila hodně zbytečné hořkosti. Rád se omluvím za to, jak vyzněla, což, abych na to zase nezapoměl, zde tímto činím, nicméně nic mě zatím nepřesvědčilo, že by nebylo pravdou to, co mě k onomu vyjádření přimělo.

Mimočodem, Honzo, kdybys byl požádán, abys v hutné zkratce vyjádřil svůj osobní názor na naši spisbu jako celek, co bys řekl? (Odhlédněme od toho, že správné řešení je asi takou otázkou odmítnout, co kdybys ale nemohl nebo nechtěl?)

Tvůj návrh „kritického soudu“ mi připadá jen málo proveditelný, už jen proto, že jako prvního autora navrhuješ Jiřího Kulhánka. Toho se jako jednoho z mála mé urážlivé výroky netýkaly, je to totiž profesionál, *nepíše po práci*, dokáže se svým psaním uživit a to je i velká část motivace, proč píše. Dokáže napsat to, co jeho čtenáři žádají; amatérští závistivci, vláčení náhodami své inspirace a sázcí na štěstí, že k tomu, co se jim mnohdy spíše náhodou povede, se najdou i ochotní čtenáři, budou věc interpretovat jako střet (jejich) nespoutaného génia s literárním řemeslníkem. Ale právě pro zvládnutí řemesla, a proto, že dovede napsat to, co si dopředu naplánuje, jemu takřka jako jedinému neupírám titul spisovatele, byť jde o trochu jiný druh, než reprezentuje Umberto Eco či Thomas Mann, spis je to takový o dost lepší Dan Brown. Naši psavci jsou povětšinou jen autory SF a fantasy, a o nich, nikoli o spisovatelích jsem mluvil.

Ještě jednou, opět v hutné zkratce:

Řemeslník dokáže rozpoznat, co čtenář chce, a umí mu to dát.

Umělec, i ten rádoby, se noří do hlubin svého nitra či hlubin své inspirace a oblažuje čtenáře tím, co tam nalezne.

A mé provinění spočívá v tom, že jsem prohlásil, že ty hlubiny nejsou často až tak hluboké.

Snad ale již v tomto čísle sepišu svůj názor na sbírku **2005: Česká fantasy**. Není to sice kritický soud nad jedním autorem, k něčemu takovému se ani necítím kvalifikován, ale třeba se mi zde lépe podaří vyjádřit svůj pocit z tvorby našich autorů. Zde si budeš moci vyzkoušet svou schopnost obhajovat (podle mě) leckdy neobhájitelné.

Zdeněk Rampas

2005: Česká fantasy

První, čeho si povšimnete při nahlédnutí do obsahu knihy, je, že všichni (nebo alespoň dle editora nejlepší) autoři české fantasy žijí v Praze a okolí. Vlastně v Praze žijí všichni až na Mirka Hokeše, který do matky měst dojíždí od Mělníka. Takovýto pragocentrismus velmi znesnadňuje život nakladatelským pracovníkům, protože spousta regionálních grafomanů nabývá přesvědčení, že jsou odmítání nikoli proto, že jejich výtvoři nemají cenu papíru, na kterém jsou napsané, ale z důvodu spiknutí Pražáků, kteří vydávají jen své kamarády.

Ale k jednotlivým povídkám; nebudu o nich referovat v pořadí, které určil editor, ale v tom, v jakém jsem je četl. Může také být, že mě četba po čase zmohla, a co bych prvním autorům neodpustil, nad tím jsem později jen rezignovaně mávl rukou.

Past (příliš) zdatného vypravěče

Františka Vrbenská nás v povídce *Sequor trahentia fata* vleče hrůzami třicetileté války, o které ví tolik fascinujících podrobností, že jsme v pokušení jí odpustit, že povídka vlastně není fantasy a do sbírky patří jen formálně.

Násilím do války vržený Hedin se od ostatních vojáků liší (jen) tím, že je lehčími zbraněmi nezranitelný (jeho matka se obětovala Huldře, lesní víle na švédský způsob, a ta z něho učinila fexta). Aby přežil, velmi rychle se z něho stane zabiják a lupič, jimiž nejspíše jako sedlák pohrdal. K adaptaci mu napomůžou plukovní běhna českého původu Bibiana (se zlatým srdcem a vždy nabitou pistolí). Jejich společnou snahou je nashromáždit dostatek kořisti, aby doma vykoupil statek, ale válka dává i bere a Hedin o kořist i Bibianu přijde...

Až na tu nezranitelnost, která je vlastně zbytná, vždyť i bez ní pár lidí třicetiletou válku přežilo, se Hedinův příběh mohl přihodit komukoli. A pokud jsem nepochopil nějakou zamýšlenou katarzi spočívající v tom, že se nezranitelnosti nakonec pro Bibianinu následovnici vzdá, bude to tím, že Hedin o svou výjimečnost nijak nestál ani se o ni nezasloužil. Byl jen vlečen osudem spolu se zbytkem Evropy.

Celkově považuji povídku za nevyužitou příležitost. Motiv nezranitelnosti není v naší fantastice zcela nový, připomínám vynikající film Jiřího Weisse *Zlaté kapradí* (1963), ten ale vycházel z pohádky (a dobové ideologie, hrdina ztratil svou nezranitelnost spolu s prostou košilí od své milé potě, co si oblékl šaty mocných, kteří jej na chvíli přijali mezi sebe). Autorka mohla využít své obdivuhodné historické vědomosti a čtyřicetiletý posun ve vnímání historie a říci nám něco víc a jinak.

Ve snaze, patřící spíše do pohádky, ukázat rozdíl mezi prací naplněným životem prostých lidí a nekonečným koloběhem zmaru ve válkou rozvrácené Evropě nás autorka častuje dialogy jako z Cimrmana:

Hedin: Z čeho v zimě uvaříme kaši?

Jeho matka, vdova Bridget: Nasušim houby, vlochny a čekankový kořen, nasbírám pupalku...

Selský chlapec snad ví, čím si venkované v zimě přilepšují, a jeho matka jej o tom nemusí poučovat; obávám se, že autorka spíš přecenila, kolik dialogu unese, a přetížila jej.

Bídňá redakce pak v textu ponechala věty jako: *A zase ho si vydupu!* či *Hedinovi se znovu snívalo o Slittriegu*. V druhém příkladu se nedovedu rozhodnout, zda jde o slovakismus, či o neobvyklé užití slovesné nedokonavosti. A slova jako *opečovávat* (dragoun svého koně, nejspíše dokud nebyl celý vymazlený :-)) mám spojená spíše s feministických hnutím posledních let než s událostmi, od kterých nás dělí tři a půl století.

Plák Noh aneb Kdy to bylo?

Český král Otakar posílá k vládci Kampánie Leonardu IV. českého šlechtice Stillfreda a jeho syna Bruna, aby svou účastí na rytířském turnaji maskovali skutečný cíl poselstva, totiž setkání s papežem Inocencem, který v té době čelí několika vzdoropapežům.

Bruno je čínorodý sedmnáctiletý mladík, který vedle uspokojování milostných potřeb o dva roky mladší hostitelovy dcery stihá i celonoční diskuse s alchymistou Demetriosem (sic), někdy dokonce doplněné praktickými ukázkami. Mimo jiné přeměňují červený fosforus na bílý.

Pokud jste ještě neurčili letopočet, napovíme, že v těchto letech již bylo světoznámé a zlatem vyvažované vzácné české sklo, ve kterém se podávaly např. pomeranče, rytíři chodili trénovat na *cvičák* a kovář (nikoli helměř) mohl dostat za dobrou přilbici kopy zlatých (to je šedesát, cena přibližně vesnice).

Celá povídka oplývá nepřítomností jakéhokoli stylu a podivnou slovní zásobou. Po první větě: „*Kde jsi strávil celou noc?*“ vás může napadnout, že šlechtic, byť hněv cloumá jeho majestátem, mluví poněkud koženě, protože je to součástí jeho přirozenosti, když pak ale pokračuje větou: „*Zase ses pelešil s tou malou poběhlicí Leonou, co?*“, dojde vám, že problém nespočívá v postavě, ale v osobě autora, který ani v logicky souseďících větech nedokáže udržet jednu jazykovou rovinu.

Pár příkladů: Brunova latina občas *pomalou nestihá*, když na něho rychle mluví italsky, často je něco *mimo dosah jeho chápavosti* a *pak má tvář samý otazník*.

Naštěstí je tu Leona a on může *přitisknout ústa na jednu* z jejich *bradavek*. Ještě že nám hned na první straně autor popsal *její něžná, sotva rašící prsa*, jinak bychom se mohli mylně domýšlet o možnostech tisknout ústa na více než jednu bradavku současně.

Ani dějově povídka za mnoho nestojí, nejdříve jsem doufal, že půjde o umnou inovaci pohádky o chytrém Honzovi (nikoli Macháčkovi, i když i ten si svého času rád zahrával se smrtelně jedovatými látkami v množství větším než velkém), který udal draka tím, že mu podstrčil mršinu kozy nacpanou nehašeným vápnem. Bohužel nic tak důvtipného se v povídce nepříhodilo (a pochybuji, že se autor tohoto řešení vzdal, protože je o pár povídek dále použije L. Medek), bílý fosforus byl zbytečně vynalezen málem o půl tisíciletí dříve a využit tak jako vše, nač v této povídce narazíte, tedy hloupě.

Málem jsem vám zatajil autora, je jím Vlado Říša.

Mystický thriller

Synovi krále Nezahualcoyotla kdosi ukradne duši a skrývá ji na tajném místě. Velekněz Tenoch zařídne čtyři panny, aby se od bohů, hlavně pak Mixtlatecuchtla, vládce podsvětí Mixtlanu, dověděl, že duše není mezi mrtvými, a pak se na rozkaz boha Quetzalcoatla vydává do tajemného rozhraní mezi životem a smrtí, kde žijí *ti, kteří nechodí po zemi*, kde tedy jediné může být duše ukryta. Když tam vstoupí, připojí se k němu bohý poslaný průvodce králíček Tochtli.

V tu chvíli možná začnete přemýšlet, co vlastně čtete. Králíci v Americe před příchodem bělochů nežili, jde tedy jen o neznalost Edity Dufkové (minulou povídku pro MF nazvala Smrtníci a považovala to za svůj neologismus, i když je to český název pro brouka z čeledi potemníkovitých), nebo nám místo poctivé fantasy po historické novele editor podstrčil ještě nějaký surrealistický úlet? Protože představa, že bůh dožadující se lidských obětí s vámi na cestu do podsvětí pošle někoho s heboučkým kožíškem a roztomilým čumáčkem, by stále vyžadovala nějakou oporu v příběhu, i kdyby šlo třeba o asi možného zajíce či morče.

Bohužel nic takového jsem se nedočel, po několika zdouhavadých soubojích kněz záhadu rozřeší, vinen je hlavní podezřelý, jeho motivy však těžko předem odhalíte, pokud nemáte načtenou nějakou monografii o aztéckém panteonu (možná by vám pak bylo jasnější i Tochtliho angažmá).

V prvním odstavci čtete: *Ještě dopoledne běhal Pilly po paláci a pokoušel se rozbít hračku nefritového jaguára*, pokud ale doufáte v imaginativní svět, kde má chlapec za spoléháka jaguára a rozbijí mu hračky, budete zklamáni. Samozřejmě hračkou je rozuměn nefritový jaguár. Je to jen jeden z příkladů necitlivého a nedbalého zacházení s jazykem, žel u našich autorů nijak ojedinělý. O pár stránek dále musí kněz překonat živý koberec nebezpečného jedovatého hmyzu a dalších nechutných členovců. Autorka jej popíše jako *pochodující breberky*. Když selže magická praktika, je označena jako *nefungující*. Závěrečný boj s oživlým nefritovým jaguárem je nejspíše otravný i pro něho, a tak z nedostatku lepší zábavy náhle na jediné stránce změni pohlaví, nejspíše k tomu dojde tak, že se o něm začne hovořit jako o kočce a při návratu k přesnějšímu určení je z něho již jaguáříce. Dialogy jsou uvozovány tak nešťastně, že jsem na straně 174 ani z kontextu nepochopil, kdo a o čem mluví.

Slovanská fantasy

Nezapomeň Veroniky Válkové mě mile překvapila. Příběh nerozhodného lemuzského proto-intelektuála Odolena (místo aby shromažďoval zásoby či oral, raději se ztrácel s guslemi do lesa či snil) z dob počátků křesťanství u nás a jeho boj s čarodějnici o záchranu syna je nový organickým spojením starého slovanského náboženství s křesťanstvím importovaným soluňskými bratry. Ještě zajímavější je ale pouze naznačený příběh „emancipované“ Vratislavy. Přestože je jí věnována minimální plocha (možná ale právě proto, to potřebné si můžete domyslet na základě několika náznaků), vyvstává před námi

takřka moderní žena usilující uchovat si vládu nad svým osudem a myšlenkovou i faktickou nezávislost v patriarchální společnosti Lemuzů.

Mírně odbytá mi přišla konstrukce, kdy si Odolen z očí zrádného kocoura přečte čarodějiny záměry, včetně časových termínů (týdenní lhůtu a tak). Dále i zde shledávám drobné projevy neúcty k jazyku, či spíše jeho rovinám, mám na mysli používání moderních príměrů „dělat mrtvého brouka“ v kontextu slovanské vesnice. Ale to jsou jen maličkosti v příběhu, který je dobře ukotven ve své vlastní realitě a nikde si neodporuje.

Zavřená cesta

Zdeňka Rosenbauma mě rovněž potěšila, po všech těch smrtelně vážných, až těžkomyslných příbězích byl jeho lidský humor napájený z postřehů okoukaných ze skutečného života (s nímž jako by se ostatní autoři sbírky nikdy ani náznakem nasetkali) velice osvěživý. Pravda, humor ze života Jarmila Kosteleckého po pár stránkách zmizí, ale příběh už do vás zasekl svůj háček a nedovolí vám přestat číst.

Ve druhém plánu si autor, po jednovětné připomínce neutěšeného stavu české parlamentní demokracie, pohrává s naší nerealizovatelnou touhou po monarchii, po vládě možná trochu odtazité, ale nestranné a spravedlivé.

Zato Dobrý dům na hraní

od Jany Rečkové, přestože začíná rovněž svým způsobem famózně, mě zklamal snad ve všech významech toho slova. To, co začínalo jako raný Silverberg, metamýtus světa náznaků a nedopovězeného, se zvrhne v ledabyle poskládanou galerii nepřilíš souvisejících motivů.

Autorka hromadí nápady: je zde rasa dlouhověkých ztrácející své vlastnosti křížením se Základními lidmi, škola dětských zabijáků, kteří se vymknou kontrole, tajný řád dinků, upíři, kouzelné či magické stromy, spiknutí, zrádce, zakázané a ztracené technologie, tajemná Propadlišť, osudem předurčená dědička, ztracený a nalezený bratr, paralelní světy a možnost cestování mezi nimi, náznaky, že se vše odehrává v nějaké postkatastrofické budoucnosti. A tím vším během několika málo dnů prochází zpočátku naivní hrdinka, vytvářející pomyslné oko hurikánu převratných změn, střed, okolo něhož se vše tak trochu ledabyle spojuje, většinou při rodinné snídani, a na konci vyprávění vznikne rozviklaná konstrukce, která se vše pokusí zastřešit a příběh nějak uzavřít. Nejlépe tak, aby se nikomu sympatickému nic zlého nepříhodo. Zkrátka takové holčičí vymyšlení.

Celé mi to připomnělo autorčin seriál o psaní, na který jsem narazil v Pevnosti. Říká zde zhruba to, že jelikož stejně nevíme, jak se lidé v dávných dobách chovali a nač mysleli, je poctivější vymyslet si úplně všechno. Už tehdy jsem měl dojem, že takovým příběhům bude scházet napětí mezi obecně sdílenou představou reality a vlastním myšlenkově-inovativním příspěvkem autora. Řekl bych, že *Dům na hraní* mou obavu plně potvrdil, a doufám, že jde jen o chvilkovou autorčinu indispozici.

Bradavice pro hustý dršňáký

– tak by se dal nazvat *Květ skály* Petry Neomillnerové. Její kouzelnická škola zvaná *Skála* spojuje výchovné metody ruského tankového učiliště s Příběhem O. (Již v PunkFiction hrozil brutální řemen dopadnout na nedotčený zadeček, ten ale ve Skále nemůže zůstat nedotčený dlouho.) Kdo přežije toto cvičiště, tomu již bude bojiště připadat jako docela bezpečné místo.

Autorka nezapře svou zběhllost v magické teorii a možná i v čarodějnické praxi. Nicméně čtenáři, který nemá její znalosti, se může zdát, že je odsouzen k tomu, aby jí buď věřil, nebo povídku odložil. Když znásilňovaná hrdinka během soulože získá magické síly svého trýznitele, můžete se jen dohadovat, proč se to nestalo obráceně. Při pozorném čtení ale v textu objevíte vodítka, kterým sice nemusíte uvěřit, ale nemůžete už autorku nařknout z toho, že věc dostatečně nepromýšlela.

Hledání duchovního míru

S pozoruhodnou jistotou se vrátil do světa fantasy volným pokračováním povídky ze sbírky *2003: Česká fantasy* Richard Šusta. Jeho *Návrat meče* připomíná svou tibetskou inspirací starší práce Jaroslava Petra. Příběh nádeje a zrady, palácových intrik a magické zkoušky skutečně navozuje pocit zažitě asijské jinakosti.

Víc vám raději neprozradím, každé slovo navíc by mohlo pokazit autorský záměr, a to bych opravdu nerad. Nedejte se odradit nedbalou redakcí, která přehlédla kuriózní větu „*Tvůj meč má divně září*“, možná to nějak souvisí s lunárním kalendářem, jímž se určitě řídí magické zbraně :-), ani výskytem moderního slova *identifikovat* v myšlenkách středověkého mnicha a kupce.

(A to jsem se ještě dodatečně dověděl, že ve sbírce byla omylem otištěna starší verze povídky. Když na mě takto zapůsobil de facto polotovar, nezbyvá mi než se těšit na její definitivní, o osm stran delší a jistě i lepší finální tvar.)

Dům Hada

Leonarda Medka je klasický dobrodružný příběh málem jako od Batličky; obvyklé potíže s nosiči, kteří vědí víc než jejich páni a nechce se jim je provázet do záhuby, deník předchozí výpravy, z níž přežil jediný muž, bohužel však jen jako blábolící troska, nález tajemných budov a artefaktů u cíle atd.

Střídání vyprávění a deníkových záznamů pomáhá autorovi udržet svižný styl a čtenářovu pozornost. Líbily se mi i pokusy Španělů aplikovat katolickou dogmatiku na záhadu, se kterou se střetli. Z věcného hlediska jsem se nejprve pozastavil nad tím, že postavit gigantický inkubátor pro Opeřeného hada by vyžadovalo takové soustředění sil a prostředků, které by mělo Montezumovi bohatě postačit k zahnání pár stovek evropských trhanů do moře, pak mě ale napadlo, že mohlo jít o stavby z dávnějších dob moci a hojnosti, snad to mohl někde na-

značit i autor, ale to je celkem maličkost, která nepokazí celkové vyznění práce.

Sluneční štít

Lucie Lukačovičové je spíše první kapitolou nějakého dalšího eposu o boji těch hodných (elfů, kněž-í-bojovníků, lidí a já nevím koho ještě, budete to z LARPu či Dračáku znát lépe než já) a blíže neupřesněné temné strany. Příběh pána Diraethose a jeho dvou společnic Noeoy a Irien (jedna bude inspirovaná autorkou a druhá nejspíše její sestrou) je ozvláštňen nedávným převratným objevem Sergeje Lukjaněnka, že totiž i na straně Dobra bojují jen lidé, a ti jsou přístupni zlu, lži, korupci a klamu.

Povídka je nejkratší z celé sbírky, ale snad nejen proto se mi u ní, jako snad u jediné, zdálo, že končí příliš brzy (a rád si přečtu pokračování).

Jinak má samozřejmě obvyklé začátečnické nedostatky, postavy si kvůli čtenáři v podivně znějících dialogích sdělují to, co musí dávno a důkladně vědět: „*Hlídku už máš za sebou...*“ nebo „*Něco, s čím si naši elfi spojenci neporadili!*“

Bílý kondor

je povídka Miroslava Hokeše, která mi zbyla na konec. Oddychl jsem si, když jsem zjistil, že by mělo jít o vcelku konvenční příběh korzára, který si naloupil dost, aby získal prostředky na výpravu za záchranou své milé, kterou mu unesl čaroděj a vládce ostrova, kam teď míří. (Žádný příběh o komunikaci pomocí bolesti nebo tak něco.) Nebyl by to však MH, kdyby věc záhy nezkomplikoval na samou hranici srozumitelnosti, a já nejsem schopen určit, zda šlo o záměr či autorské selhání, jako obyčejný čtenář bych ale vsadil na to druhé.

Mám se ještě pokoušet o shrnutí knihy jako celku?

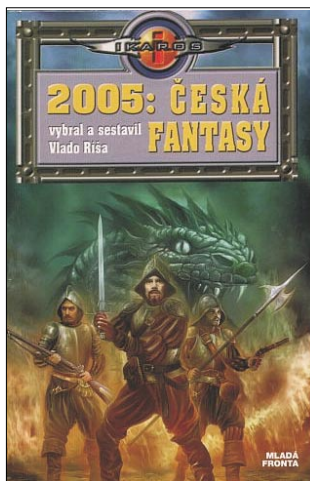
O malé účtě k jazyku (nebo k nedbalému zacházení s ním) jsem se zmínil takřka u všech, ale možná jsem precitlivělý a irituji mě jazykové jevy, kterých si většina čtenářů vůbec nevšimne.

Po osekání povídek na holý syžet nenajdeme v žádné nic nového ani světoborného, ono také nejspíš už vše dávno napsal někdo jiný, spolu se zpracováním nicméně vyniknou práce Richarda Šusty, Zdeňka Rosenbauma a Veroniky Válkové.

Typografie knihy je vcelku dobrá, jen v povídkách, kde autor naznačuje změnu místa, času nebo jednajících postav pouhou vynechanou řádkou, dostává se tato pravidelně na konec či začátek stránky a čtenář může tuto informaci přehlédnout a někdy i postrádat.

Zdeněk Rampas

2005: Česká fantasy, vybral a sestavil Vlado Ríša, obálka J. P. Krásný, edice Ikaros, svazek 16, Mladá fronta 2006

Nebula Awards 2001 – uspořádala Nancy Kressová

V loňském roce vydal Baronet překlad útlé knihy povídek a komentářů, která vyšla u příležitosti udílení cen Nebula za rok 2001. Obsahuje vítězné práce a ukázky z vítězných prací v kategoriích: román, povídka, novela a noveleta, předmluvy Nancy Kressové (ve kterých většinou vychvaluje skvělé večere, obědy, případně setkání s autory prací) a jako bonus krátké, leckdy vtipné, charakteristiky některých žánrů SF a F od různých autorů.

Jako první si můžeme přečíst vítěznou povídku *Lék na všechno* od Severny Parkové, která ukazuje, jak byl rok 2001 chudý na dobré práce.

Děj se točí kolem ženy trpící albinismem a kolem náhodně objeveného afrického kmene, u kterého se díky dlouhé izolaci a přísnému výběru partnerů v průběhu staletí vyvinula imunita vůči mnoha nemocem, vymizely dědičné choroby a prodloužil věk. Hlavní hrdinka díky své vrozené dispozici nemůže mít děti, pokud by se ovšem nenašel partner s dokonalou genovou výbavou, a konec si jistě domyslíte sami.

Nepřilíš originální zápletka, předvídatelnost a celkově špatný dojem z dějové dynamiky řadí povídku do obyčejného průměru.

Druhá práce, *Země, jaká bývala* od veterána SF Jacka Williamse, vítěz v kategorii novela, je na tom s kvalitou o něco lépe, ale je na ní velmi poznat věk autora, vždyť Williams se narodil v roce 1908.

V daleké budoucnosti je na Měsíci objevena opuštěná základna, sloužící jako poslední možnost záchranu lidstva, pokud by se Zemi stala nějaká globální katastrofa. Obsahuje kompletní vědomosti lidstva, genetické banky a elektronické kopie skutečných lidí. Jeden z našich geneticky vylepšených budoucích potomků naklonuje několik původních obyvatel základny. Když vyrostou, zjistí, že po celý život budou omezeni jen na Měsíc a nikdy se nedostanou na planetu, kterou kdysi měli zachránit, ani nikam jinam, protože svět budoucnosti není pro ně. Samozřejmě že se s tím nesmíří.

Novela je ve skutečnosti součástí většího cyklu, který mě ovšem po přečtení této části ani neláká číst. Styl vyprávění je dětsky prostý, v podstatě neobsahuje originální nápady ani myšlenky a celkově mi novela připomínala kus seriálu ve stylu Perryho Rhodana, za týden si přečtete další díl.

Třetím autorem, pardon – autorkou, na holení je Kelly Linková se svým vítězem v kategorii noveleta *Luisin duch*. Zatímco předchozí dva vítězové se dají považovat za SF, toto je čistě fantasy povídka, i když mám silné pokušení nazvat ji nezdařeným pokusem o absurdní drama. Nevím, jak jinak klasifikovat dílko, ve kterém se vykultuje holčička celá v zeleném, bydlicí v zeleném pokojíčku a která jí jen zelená jídla, případně si ta nezelená nechává od maminky barvit potravinářským barvivem. Dále se zde vyskytuje žena jménem Luisa, která má doma ducha a nemůže se ho zbavit. Pak tu je její kamarádka Lui-

sa, matka zelené holčičky, která spí výhradně s hráči na cello. A celý děj, pokud se tak dá nazvat, se točí kolem této trojice. Nepovedlo se mi přijít na žádný rozumný důvod, proč byla noveleta napsána, jediné snad že autorku bavila představa muk čtenáře, který většinu stránek přemýšlí, o které Luise ze dvou Luis právě čte.

Čtvrtým dílkem je povídka Jamese Patricka Kellyho *Změna*, která se v hodnocení Nebuly ani neumístila, přesto byla zařazena do tohoto souboru, nejspíše proto, že už se tím nic zkazit nemohlo. Zoufale neoriginální příběh ženy, která se dostala do daleké budoucnosti a nakonec obětovala svou minulost pro lásku. Co více říct.

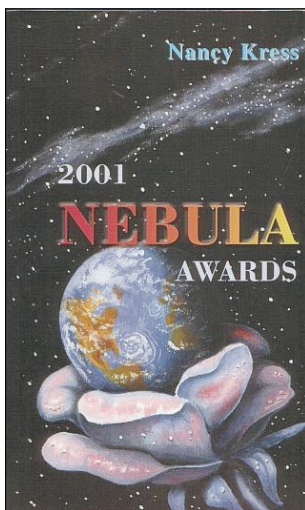
Další povídka, *Sloni z Neptunu* od Mikea Resnicka, byla ovšem velkým překvapením. Krátká povídka trochu ve stylu bajky, která svou svěžestí a příběhem připomíná některé genální kusy Raye Bradburyho. Zavádí nás na Neptun, kde přistanou astronauti ze Země a naleznou zde slony, se kterými hovoří o historii soužití lidského a sloního druhu na naší planetě. Z historie vyplývá, že lidé se ke slonům vždy chovali velmi špatně... a konec nebudu prozrazovat. Divím se, že tento kousek nevyhrál Nebulu místo nudného *Léku pro všechno*.

Nakonec se dostáváme k vítězi v kategorii román, ke *Kvantové růži* od Catherine Asarové. Je uveden pouze začátek románu, který končí právě v nejnapínavější části, což je asi jediný důvod, proč bych si chtěl přečíst i zbytek. Děj nás zavádí na neupřesněnou planetu kdesi v budoucnosti, kde lidé zapoměli na svou minulost, na vědu a pokročilou technologii a navrátili se k systému podobnému feudalismu. Všude se povalují pozůstatky kdysi slavné minulosti – nanotechnologicky postavené domy, optická vlákna a jiné propriety pokročilé civilizace. Jména lidí se odvozují od názvosloví kvantové mechaniky a nikdo už dávno neví, co tyto výrazy znamenají. Sledujeme osudy guvernérky jedné provincie, která řeší problémy s postupně klesajícími výnosy z polí, tuhými zimami a další potíže, které v takovém společenském uspořádání vznikají. K tomu se krajem prohání tajemný lord, který je nejvyšším mužem v širém okolí, nikdo mu nikdy neviděl do tváře a navíc trpí ohromným bohatstvím.

Úryvek je čtivý, i když kompletní román je nejspíš jen variací na klasické téma vyspělého pozorovatele (nejspíš je jím právě tajemný lord) na planetě upadnuší o staletí zpět. Řekl bych, že je to takový průměrný průměr žánru.

Shrnuto a sečteno – v Nebula Awards 2001 se dají najít dvě celkem dobré práce, což při počtu sedmi děl není mnoho, zvláště když uvážíme, že se má jednat o to nejlepší, co vzniklo v americké SF a F za rok 2001. Je to dobrá knížka, když se hodně nudíte cestou vlakem nebo když chcete dát dárek někomu, kdo nečte knihy.

Lukáš „Fajl“ Pecha

Alexander C. Irvine: Hrstí jadeitu

New York první poloviny devatenáctého století. Dřevěné předměstí hoří, lidé umírají, lovci otroků brousí chudinskými čtvrtěmi. A na vzdáleném jihu čeká na okamžik, kdy bude moci povstat a krvavě ovládnout svět, starý aztécký bůh Tlaloc. Stačí málo, v pravý čas obětovat holčičku, která mu byla při narození zasvěcena. Působivá románová prvotina amerického spisovatele Alexandera C. Irvine Hrstí jadeitu si díky nakladatelství Polaris našla cestu i k českému čtenáři.

Motiv pohanského boha, který se vrací do světa naší reality a převrací jej naruby, není ve fantasy nijak výjimečný. Z knih vyšlých u nás v poslední době mě napadají Powersovy Brány Anubisovy nebo Chadbournův Věk rozvratu. Téma se dá zpracovat různě – buď jako rozmáchlý katastrofický román soustředující se v prvním plánu na kulisy a popisující ničivý výsledek konfrontace starého světa se současnou civilizací, nebo jako komorní příběh několika lidí, jejichž osudy probouzející se starodávná bytost nějak ovlivnila.

Alexander Irvine se vydal druhou cestou. Ústřední dějovou linií je tak příběh neuspěšného novináře Archieho Prescottta, který při požáru newyorského předměstí přišel o ženu a domnívá se, že i o dceru Jane. Jenže té bylo předurčeno přežít a několik let strádat v područí šarlatána a prodavače zázračných elixírů Rileyho Steena, který již léta na Tlalokově probuzení pracuje a za pomoci mexické porodní báby holčičku hned při narození bohu zasvětil.

Daniel Clowes: Jako Sametová Rukavice odlitá ze Železa

Poprvé od Pixyho a Kontejneru Maxe Anderssona máme možnost se znovu potkat s čistým zástupcem undergroundového komiksu, tentokrát navíc nefalšovaně tvrdé americké školy. Jako Sametová Rukavice odlitá ze Železa je název filmu, který zhlédne hlavní hrdina, a následně se vydá hledat svou ex-přítelkyni, která v něm vystupuje. Dobrým přírovnáním toho, co následuje, jsou filmy Davida Lynche. Surreální děj, množství bizarních figurek jako z noční můry, halucinace, bezdůvodná krutost. Příběhových střípků je mnoho, zběsile se proplétají a vytváří jen těžko dešifrovatelný výsledný obraz. Stejně jako u Lynche je nutno komiks číst vícekrát, protože teprve pak máte nějakou šanci pochopit. Pokud se nebojíte psů bez tělních otvorů ani jiných tvarových i duševních úchylek bez sexuálního podtextu, náboženských sekt, „Boha“, homosexuálních policistů, šílenství a nemůžete se dočkat dalšího Lynchova filmu, tady za něj získáte zcela rovnocennou „náhradu“.

Vojtěch Čepelák

Aldente, Brno 2005, 142 stran.
K dostání v prodejnách u Netopejra (Krakati a Nástupiště).

Do Tlalokova probuzení zbývá půl roku. Ve starém jeskynním systému, kde spí, se jako první probouzí mumie jeho sluzebníka – chacmoola nebo též Rudého jaguára. Steen jej převáží do newyorského muzea, aby ho mohl ovládnout. Síla chacmoola je však větší, než předpokládal...

Hlavními Tlalokovými protihráči jsou tak jeho nadpřirození soupeřníci – Starý bůh měsíce Xiuhtecutli, bůh ohně Ometeotl a také bůh indiánského kmene Lenni Lenapů Tamanend. Ti všichni vysílají na zem své podivné, mrtvé i živé, vyslance, aby Tlalokovu probuzení zabránili.

A uprostřed všeho toho se potácí Archie Prescott, který hledá cestu zpět ke své po osmi letech znovunalezené, požárem zohyžděné dceři a ví, že jedinou možností, jak odčinit svá rodičovská selhání, je zabránit pohanskému rituálu oběti a zachránit jí tak život. Jenomže úkol je to takřka nesplnitelný, protože i on sám už je označen Tlalokovým medailonem, jenž mu visí kolem krku a jehož se není schopen zbavit.

Románu dominuje podmanivá temná steampunková atmosféra průmyslového New Yorku. Špína, bláto, zima a strach – z otrokářů, z chudoby, ze smrti. To jsou základní Irvinovy rekvizity, které umí využívat velice působivě. Hrstí jadeitu jsou ale zároveň velice realistickým vylíčením poměrů Ameriky doby, kdy otrokářský zemědělský jih se pomalu, ale jistě začínal vymezovat proti průmyslovému severu a kdy se lidský život definitivně obrátil od přírody k civilizaci – postupně objevování jeskynního komplexu, v němž Tlaloc spí, a budování hotelů kolem něj je toho nejpřímějším důkazem. Genius loci místa mizí, zůstává jenom obchod.

Jenže Irvinův záběr je mnohem širší. Cestování na parníku po řece připomíná romány Marka Twaina, New York zase hororové povídky Edgara Allana Poea – s přiznaným motivem postavy samotného spisovatele vystupujícího jako sběratel bizarních příběhů.

A tím vším neochvějně prorůstají staré indiánské mýty, které se za každou cenu snaží předem ztracený boj s civilizací zvratit a zvítězit – příroda ukáže svou stále mimořádnou, i když už pomalu skomírající moc, když pomůže vykolejit snad nejtypičtější symbol pokroku – vlak – tím, že nechá prorůst koleje stromy.

Základním kamenem Hrstí jadeitu ale stejně zůstává jednoduchý příběh o hledání štěstí, vystupující v podobě dvou paralelně vyprávěných dějů, jejichž společné vyústění je pro konec románu klíčové. Tak jako se Archie snaží pomoci své dceři ze spárů chacmoola, tak se černošský průvodce jeskyněmi Stephen Bishop pokouší rozpoznat, zda bude příchod Tlaloca znamenat konec otroctví pro něj i pro jeho děti, a tím i jejich šťastnou budoucnost, nebo zda je to jenom jiná forma téhož.

Hrstí jadeitu se tak jako vlastně všechny výjimečné knihy dají číst několika způsoby. Buď jako hororově laděná fantasy stříhnutá steampunkem, místy morbidní, místy magická, a především mimořádně napínavá, nebo jako průzračné podobnění o tom, že štěstí může nalézt pouze ten, kdo se snaží žít v souladu se svým svědomím.

Ale ať už ale čtenář zvolí jakoukoli z těchto variant, jedno je jisté: výsledek stojí za to.

8/10 (psáno pro FP)

Jiří Popiolek

Nehvězdný nebulvár čili o nemyslivosti a taky o počasí,

kteří dokonce zkomplikovali i provoz ve Vsi vzdálených městských ulicích! Na našem dvoře sníh nezkomplikoval nic, kromě mé cesty do chlíva. Na horách mělo být podle rádia sněhu asi půl metru, v nížině dvacet cm. V našem d'oliku ho napadalo šedesát čísel, ještě mám té bílé pohromy hromadu uprostřed dvora. Vichřici jsem přežila a moc mě to potěšilo, protože náš dům stál tomu orkánu, nebo co to bylo, v cestě. Když jsem se vydala před dům, abych chytala lino, které ještě před řáděním živlu ukázněně krylo dříví před deštěm, minulá mě letící cihla jen o fous, takže jsem se radši stáhla do kuchyně. Ta je v prvním patře a kvůli vyprnutému proudu byla velice setmělá. Z kamen litaly saze i popel, taky do kuchyně, i ulehla jsem pod deku, abych poslouchala zvuky, vydávané prohýbajícím se oknem. Americké filmy radí vyhledat úkryt ve sklepech, což bych ráda udělala, jenomže na schody do sklepa jsem na podzim uskladnila krmnou řepu, takže tohle bezpečné místočko už bylo obsazeno. Vydržela jsem. O dva domy dál jen věděli, že toho dne víc foukalo.

Když v rádiu říkali, že bude lín, popadla jsem kolo a vyjela do Katusic. Patřím k většině, která to, jaké je počasí, nezjistí pohledem z okna, my se řídíme tím, co nám sdělí hlasatel. Asi je to deformace, získaná za totalitních časů. Přesvědčena, že dojdou ke sjízdnému povrchu, tlačila jsem kolo velice zasněženým, místy zledovatělým, místy rozbrědlým terénem, abych občasně pokusy o jízdu vzdala při ihned nastupujícím smyku. Trasu, kterou za normálních okolností absolvuji s potěšením, jsem zvládla zcela vysílená. Toho dne se na silnicích moc cyklistů nevyskytovalo. Řidiči, kteří mě měli, mě nepochybně pokládali za cvoka. Nos mi neomrzl, i když mrazivý severák se snažil. Uminěně jsem vyhlížela úsek silnice, který bude suchý a sjízdný. Když už to v tom rádiu slíbili.

Mráz je tady taky jiný než ve městě. Letos, potom, co mi Kuba nainstaloval klubky, myslela jsem, že konečně přestanu mrznout. Omyl. Vlastnictví velice výhřevných kamen na tuhá paliva ještě neznamená, že člověk ovládl základní dovednost, tedy umění topit! To mě naučil až Kája Kuntoš a vězte, že pochopit, jak tento proces probíhá, se mi jevílo složitější, než nabytí laické představy o teorii relativity. Však jsem doposud neprobádala, jak se povedlo, že vědci znají váhu zeměkoule. S tím, kdy přiložit dříví a kdy uhlí, je to obdobné.

Musím-li za mrazu opustit dům, činím to s časovým předstihem. Zamrzlý zámek na dveřích do dvora je nezbytné zevnitř omlátit připravenou sekou, jinak se ven nedostanu. Sekyra hned u vchodu sice nevypadá zrovna pohostinně, ale dole je stavba a lze tam zhlédnout i jiné nepatřičnosti: kočič záchod, kolo, bednu s krmením, grilovací uhlí a otop, neboť skladovací prostory jsou zataraseny výkopem. V nezbytnostech, které není kam schovat, by se možná snadno ukryla i gilovina. S tou ale led neotluče.

Kočky se před mrazem ukrývají i ve Strašidelném domě. Odtamtud činí výpady hlavně Xena Bojovnice. Když ráno po její vražedné akci vyjdu před dům, nacházívám přímo přede dveřmi myšku bez života, nebo – potkana s ukousnutou hlavou. Ta odpornost byla na kost zmrzlá a dlouhý ocas trčel kolmo k obloze. Xena se hlasitě chlubila. Další svoji kořist decent-

ně odložila do kočičího záchoda. Taky potkana a taky jako hrom. Potom, co na lopatě odnesu do popelnice něco tak hnusného, jako je zakousnutý zmrzlý potkan, neotevřela bych SF s námětem „hlodavci“, i kdyby to bylo povinné.

Podzim a zima jsou tady u nás ve znamení levých kulhavých noh. Sérii započal Kuba ze Šopky. Když zajišťoval otop na zimu, zakrojil si do lýtky motorovou pilou. Kulhal vsutku peirakovsky a jistá podoba se středověkým elegantem by tu byla už proto, že má u statku maštal, v ní koně, na kterých i jezdí. Je to úžasné, když po poli cválá hnědá s urostlým jezdcem v sedle. U cizince to může vyvolat dojem, že Angelika čeká za rohem.

Moje levá končetina se jen bránila proti opotřeby, zimě a nešetnému zacházení, ale do toulek mi taky moc nebylo. Stav mé utýrané nohy si žádal použití stahovacího obvazu, avšak ten, který jsem měla doma, jsem použila v létě, kdy jsem s ním pospravila ohradu – ono to dobře drželo. Tak jsem spoléhala na léčbu klídem. Nikde jsem necourala, jenom do chlíva – nakrmit, nanosit vodu, donést pár kýblů řepy, pustit slepice a zavřít slepice, taky jsem občas štípala dříví, no pohodička. Když už jsem neměla co jíst, nezbylo než vyjet do města. Zdejší obchod je sice zásoben nezbytnostmi, leč hlavní náplní jeho činnosti je výměna informací. V IK jsem se dočetla, že zvěst o navýšení předplatného bude upřesněna v dalším čísle. Když jsem se přibíhalo z města, obdržela jsem další IK s oním upřesněním. Zásoby mi dojdou za deset dní, dřív nikam nejedu. Vyslala bych na poštu Káju Kuntoše, ale ten kulhá na levou nohu, protože hrál fotbal.

Hasičský bál se koná 11. února, vstupné mírné, tombola bohatá, ale kolik nás tam bude napadat na levou nohu, to Bůh sud'.

Konec roku je i myslivecké finále. Ne že bych se hlásila k ochranářům, zeleným či ke grínpisákům, ale když tak sleduju současné dění kolem činnosti, kterou pěstují muži a ženy v zelených kamizolkách, nemůžu strávit, že celý ten koníček je o zabíjení. Není to o lidském hladu a nezbytnosti krmení. Má to být zábava – a teče u toho krev. Když se krveprolití konalo kvůli přemnožení některého zvířete, měl by homo sapiens alespoň nějakou omluvu. Zajičům přemnožení nehrozí, těch je prý málo. Bídě se vyrovnávám s poznatkem, že bažanti se jednoduše přemnoží uměle, v bažantnici. Tolik práce proto, aby nakonec padli za obět lidské vášni. Aby pomateně prchali před člověkem, který je ještě minulý den krmil. Kolem těch nebohých ptáků zuří peklo, flinty práskají a myslivci jdou pořád dál. Je v tom něco až hororově zruďného. Pán všeho tvorstva zdivočí, neboť pro vlastní potěšení vraždí. O minulém honu došlo ke škodě na hrazení na Šopce a naše ovce byly střelbou tak šílené, že se k nim nesměl přiblížit jakýkoli dvounožec. Už to vypadalo, že je na zimu do chlíva nikdo nedostane. Zvířata přeskočila plot a usadila se jinde, něs bezinkový buš je děsil. Jednou je bezvůledně shánělo dokonce sedm mladých a trénovaných osob. Kamča potom dva dny nemohla na nohy. Z koček jsem přišla o Františka, který by do lesa nešel, protože by se bál. Ten dobráček pravděpodobně ochotně uleh na záda a čekal, až bude zastřelen. Mentálně retardovaná Juditka zmizela rovněž. Ti dva spolu chodívali na procházky do buše. Jinak líhali na dříví přede dveřmi. Sledovala jsem, jak František Judit-

ku něžně objímá tlakou kolem krku, vypadali jako manželé. Myši sice nechytali, ale už ta vzájemná něha byla přínosem pro každého, kdo se na ty kočky jenom kouknul. Zmizeli najednou, tak se jim alespoň nestýskalo – nebo jeden z nich víděl, jak ten druhý...?

Když mě Kája Kuntoš objevil ležící a s čtyřicetistupňovou horečkou, musel z toho mít šok. Já ani ne. Moje ruka a rameno se rozhodly bolet. Člověk, žijící dál od civilizace, na reformy zdravotnictví ani nemyslí. Nás zajímá blízkost doktora a je úplně fuk, co na to pojišťovna, ministerstvo a jiné moudré, ve výšinách společnosti se dohadující osobnosti. V případě, že si pacient neschopnou pravačkou ani chleba neukrojí, je odkázán na pomoc příbuzných a přátel. Svěřit se zdravotnictví po tom, co nám dávají vědět média, jsem neměla odvahu. Taky mi vadil stav silnice i obava, že mě někde zapomenou, či nechají čekat předlouhé hodiny. Zvažovala jsem i jiná, nyní prý obvyklá úskalí. A tak mě horečka dovedla k poznání, že se ani nemusíme chystat na jinou planetu. My si nedostupné oblasti, vhodné pro lidi s mentalitou pionýra, dobývajících starý americký střeozápad, hravě vybudujeme třeba i v srdci Evropy. Na ospravedlnění nynějších zdravotnických postupů – uzdravila jsem se i bez toho, abych finančně zatížila systém. Modlila jsem se a uvažovala o nějakém vhodném zaříkání. Třeba je to ten nejlepší směr, jakým se pacient může ubírat, zvláště, pokud bydlí v nádherné, leč zapadlé vísce.

Letos nám zima ukázala, zač je toho loket. I kdyby se Zimní královna snažila sebevíc, nejděsivější horory píše přímo život a autory bývají lidé, kteří obvykle psaným slovem okázale pohrdají.

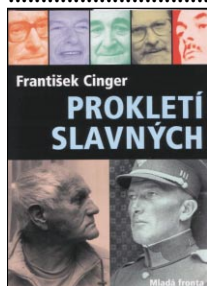
Libuše Čermáková

Sledujte hvězdy!

Dňa 18. 3. 2006 sa na hviezdárni v Partizánskom uskutočnil Starcon, pravidelné stretnutie priaznivcov vedeckej fantastiky a vecí vesmíru, života a vôbec sa týkajúcich. Miloš Ferko porozpráva zaujímavosti o Krabatovi, legendárnom hrdinovi lužicko-srbských legend. Hlavným hosťom Starconu bude dr. Vojtech Rušin, CSc. Tento dlhoročný pozorovateľ zatmení slnka priblíži zmienený fenomén v prednáške spojenej s projekciou.

Súčasťou akcie budú ďalšie výklady o tajomstvách vesmíru spojené s 3 d projekciou a vo večerných hodinách za priaznivého počasia možnosť sledovania vesmírnych objektov „na živo“ voľným okom cez ďalekohľad v kupole.

Keďže ubytovacie kapacity priamo v hviezdárni sú obmedzené, svoju prítomnosť je potrebné vopred ohlásiť na e-mailovej adrese Ivana Al'akšu. sefiredaktor@fantazia.sk **mf**

Prokletí slavných

František Cinger nás ve své knize seznamuje s méně známými stránkami života B. Hrabala, W. Saroyana, F. Nepila, J. Hellera a dalších spisovatelů. Čtenáře SF asi nejvíce zaujmou kapitoly věnované J. Nesvadbovi a L. Fuksovi.

Vydala Mladá fronta, 2006

Trialog o mimozemšťanech

je zaznamenává rozpravu Jiřího Grygara, Marcela Grúna a Stanislavy Ramešové na toto stále zajímavé a otevřené téma. Novou formou shrnuje, co o problematice návštěv mimozemšťanů na Zemi, ať již v současnosti či minulosti, může říci dnešní věda.

Vydala Paseka, 2006

SFF TOP 15

1	Žamboch Miroslav	119,7
2	Červenák Juraj	89,3
3	Rečková Jana	81,4
4	Medek Leonard	56,4
5	Šlechtá Vladimír	51,2
6	Steklač Vojtěch	45,0
7	Nowak Jenny	41,3
8	Dvořák Otomar	40,2
9	Mostecký Jaroslav	37,5
10	Žemlička Zdeněk	35,8
11-12	Fabian Robert	33,8
11-12	Macek Petr	33,8
13	Procházka Jiří W.	33,6
14	Doseděl Svatopluk	32,8
15	Pavelková Alexandra	31,3

V přehledu nepublikovanějších českých a slovenských autorů, počítaném jako vážený průměr za poslední čtyři roky, se podařilo doposud jednou zvítězit Vladimíru Šlechtovi, dvakrát Janě Rečkové a díky aktuálnímu pořadí třikrát Miroslavu Žambochovi. Vzhledem k tomu, že loni publikoval hned dva romány a tři miniknihy, není toto vítězství překvapením.

Z pátého místa na druhé se vyšvihl Juraj Červenák, v letošním přehledu zdaleka nikoli jediný zástupce autorů nenáročného četby pro mládež.

Bronzovou příčku obhájila díky románu Píseň o Dveřníkovu a pilnému publikování v Ikarii a Pevnosti Jana Rečková. Zůstává tak jedinou, kdo od počátku existence žebříčku obsazuje výhradně medailové pozice.

V přehledu se objevují tři nová jména. Kdože se o přísun čerstvé krve postaral? Inu, nejvýše z nováčků se dostal tvůrce legendárních Boříkových lapálií, šedesátiletý Vojtěch Steklač, jemuž loni vyšla trilogie o Golemovi. I dalšími „nováčky“ jsou zavedení autoři – Otomar Dvořák, jemuž vyšel román Císař alchymistů, a Svatopluk Doseděl, autor hororového Bestselleru.

Další nová jména se vyskytují až ve třetí desítce – jedná se o vítěze loňského Ikara Jana Hlávku a také v Ikarii publikujícího Vlastimila Boháče.

Rád bych poděkoval Zdeňku Rampasovi za poskytnutí údajů, díky nimž mohl být SFF TOP 15 sestaven. **Milan Petrák**

Dan Simmons: Ílion

Už několikrát jsem psal o tom, že totální nezodpovědnost, ba dokonce bych řekl až zločinný nezáměr nakladatelů o kvalitu překladu a redakce poškodil především tři spisovatele: Rogera Zelaznyho, Williama Gibsona a Dana Simmonse. Hříchy první na vlastní náklady a s neúměrným rizikem napravují Straky na vrbě a hříchy druhé snad vymaže sám viník, popel na hlavu si sypoucí Návrat... A tak jediným postiženým zůstává Dan Simmons, jehož Endymion a mnohé další romány už možná navěky zůstanou zprzněny a zneuctěny generálem hvězdné péchohy českého překladatelství – Ivem Reitmayerem. Co je však na druhou stranu potěšující – nová Simmonsova díla snad byla definitivně vyrvána z pařátů Persea a ujal se jich Laser. Obsáhlý román Ílion ve skvělém překladu Petra Kotrleho budí první takovou po všech stránkách vydařenou vlaštkou.

Dan Simmons dává své dvoudílné space-opery zhruba v šestiletých intervalech. Zatímco Endymion byl nepřímým pokračováním slavného Hyperionu, Ílion – a jeho druhý díl, o dva roky později vydaný Olympos – je zasazen do zcela nového univerza, od toho hyperionského odlišeného, jak to jenom jde. A tak se místo vesmíru obydleného mnoha rasami pohybujeme ve známém prostředí naší Sluneční soustavy a pestré, barvami hřící a exotikou prostoupené kulisy nesčetných planet jsou nahrazeny „pouhou“ Zemí, Jupiterovými měsíci a terraformovaným Marsem daleké budoucnosti...

Co zde však naopak zůstalo, je Simmonsova novátorská snaha o propojení slavné literární předlohy se sci-fi, konkrétně se space-operou.

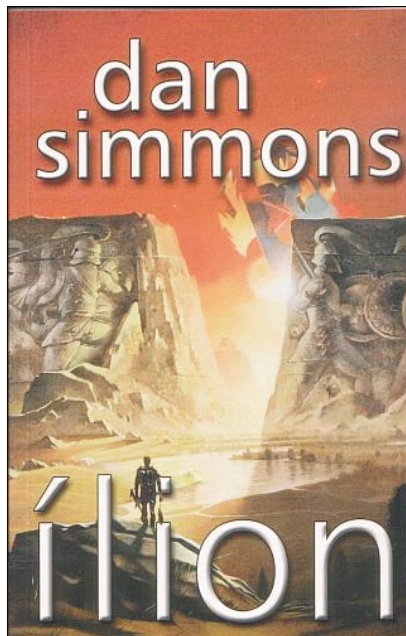
V Hyperionu Simmons smíchal dohromady stejnojmenné dílo romantického básníka Johna Keatse s formou Chaucerových Canterburyjských povídek, díky níž vměstnal do jednoho celku všechny možné sub-žánry světové fantastiky, military počínaje a cyberpunkem konče.

V Ílionu pak v první řadě vycházel z Homérovy Íliady, významným dějotvorným prvkem je ale i českým čtenářům neznámá báseň Kalibán o Setebovi anglického romantického básníka Roberta Browninga. V druhém plánu je pak nedílnou součástí románu výklad Shakespearových sonetů i dramata a především – což považuji za daleko největší husarský kousek – snaha zkombinovat principy kvantové fyziky s motivy nelineárně proudícího času naznačenými Marcellem Proustem v jeho nekonečném Hledání ztraceného času.

Z výše uvedeného by mohlo vyplývat, že Simmonsova kniha je pouhá samoúčelná intelektuální exhibice, pro běžného čtenáře, skvosty světové literatury nepoznamenaného, zcela nestravitelná. Opak je pravdou. Kdo nechce, literární paralely

vynechá, nějaký druhý plán zcela pustí z hlavy a soustředí se na vrcholně dramatický, propracovaný, ale také akční děj.

Ten probíhá ve třech paralelních liniích. Základní, kolem které se vše točí, je historické dobývání Tróje Řeky, ovlivňované jakousi rasou nadlidi vystupující v podobě olympských bohů a sídlící na Marsu, na sopce Olympus Mons, spojené s historickou Zemí pomocí kvantových portálů. Vypravěčem je zde oživený historik a vykladač homerových eposů z konce 20. století Thomas Hockenberry, který v roli scholika – jakéhosi vzdělaného a poučeného božského otroka – dohlíží na to, jak moc se realita odchyluje od Homérova eposu, a na scénu jsou zde uvedeny prakticky všechny historické i mýtické postavy Íliady, zbavené však idealizujícího pohledu z propasti času. Druhá linie se odehrává na Zemi, na které v daleké budoucnosti po bližší nespecifikované katastrofě nazvané „konečný fax“ žijí už jenom zbytky lidské populace, negramotné, starající se

jen o povrchní zábavu a s přesně ohraničenou délkou života. Vše je monitorováno vesmírnou rasou vojnů, jejichž hlavním úkolem je podle všech indicií udržet lidi v nevědomosti. Třetí linie je snaha na Jupiterových měsících sídlících kyborgů, nazývaných „moravci“, zjistit příčinu nezvykle vysoké a pro celou Sluneční soustavu nebezpečné kvantové aktivity obklopující Mars. Dvě z těchto linií se protnou už v průběhu prvního dílu, paralely s třetí, zemskou, jsou zatím jen naznačeny.

Největší devizou Simmonsových knih je kromě už zmiňovaného druhého plánu a do detailů promyšlené zápletky jejich čtivost. Simmons jako učitel angličtiny umí pracovat s jazykem, a tak je styl jeho psaní vybroušený a nesmírně kultivovaný. Zároveň ale v Ílionu nechýbí ani humor, který osvěžujícím způsobem problikává zpoza řádků.

Zcela vážná debata dvou moravců, z nichž jeden vypadá jako zhruba metr vysoký kovový trpaslík s humanoidními rysy a druhý jako obrovitý krab, o tom, co vlastně chtěl Shakespeare těmi svými sonety říct a do koho byl při tom zamilovaný, případně setkání Hockenberryho s bájnou Helenou jsou pomyslnými vrcholy uvedeného a zároveň jsou to jednoznačné důkazy toho, že i Simmons se při psaní chtěl především královsky bavit.

Ílion je kniha, na kterou lze pohlížet z mnoha úhlů. A ať se to vezme z jakékoli strany, stejně na konci rovnice vyjde výsledek – mimořádný zážitek. Je ale třeba konečný účet ještě neuzavírat, stejně jako není uzavřený ani příběh. Ílion je pouze první polovina, a to, jestli Simmons dovede tuto mimořádně slibně rozehranou partii k úspěšnému závěru, ukáže až zmiňovaný druhý díl, v originále nazvaný Olympos.

9/10 (psáno pro FP)

Jiří Popielek

KWARK

1/2006

Najednou chtěli Lukjaněnka všichni

luautora Vasiljeva, která ještě nemá jasný název, možná prý Petrohradská hlídka. Na podzim pak vyjde Lukjaněnkova kniha Poslední hlídka, která se právě překládá do češtiny; přes její název se ovšem autor nechal slyšet, že možná není tak úplně poslední...

Autor Noční hlídky nenápadně mřil na české pulty. Dnes tam leží trilogie mezinárodní hvězdy.

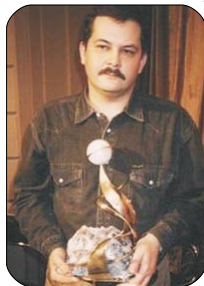
Nakladatelství Triton začalo vydáváním bratří Strugackých a Kirem Bulyčovem. Po překvapivém zájmu čtenářů začalo hledat další ruské autory – a objevilo Sergeje Lukjaněnka.

„Zájem o ruské autory u nás po revoluci opadl, ale pak se zase začali prodávat,“ rekapituje nakladatel Stanislav Juhaňák. Zajímal se proto o autora, který by se alespoň z části podobal tomu, co psali Strugačtí. Byl mu doporučen právě autor Noční hlídky.

Všichni ho chtěli vydávat

„Po přečtení knihy Hranice snů mě tak nadehnul, že jsem se rozhodl, že vydám všechny jeho knihy.“ Mezitím byl ovšem natočen podle knihy Noční hlídka film, který ruského autora vystřelil mezi hvězdy akčních sci-fi románů. S úspěchem přišel i nový agent, a když se Triton ucházel o vydání, zjistil, že se o Lukjaněnka mezi českými nakladateli rozpoutala bitva: „Vydávat ho chtěli všichni.“

Nakonec se Triton spojil s nakladatelstvím Argo a společně loni vydali všechny tři díly populární série (Noční hlídka, Denní hlídka, Šerá hlídka). Nyní chystá Triton k vydání knihu od Lukjaněnkova spo-

Úspěch už před filmem

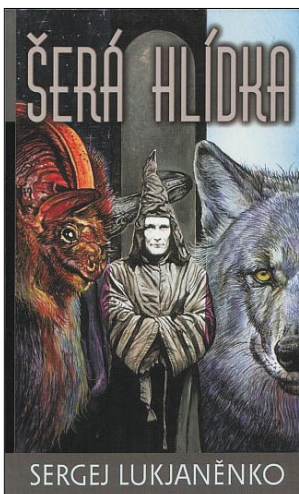
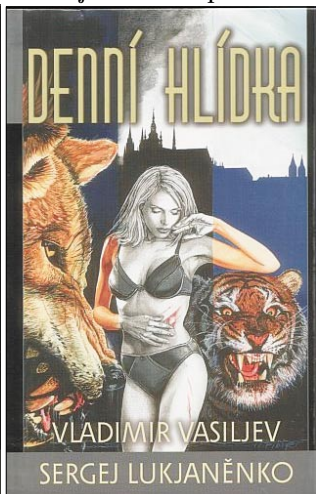
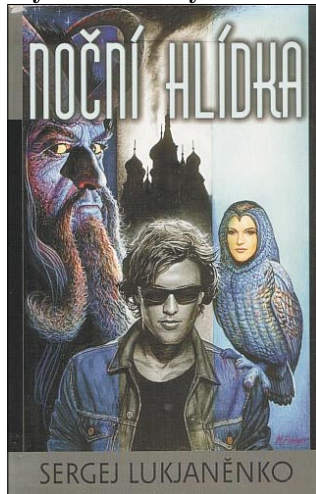
Zájem o Denní hlídku se po premiéře sice mírně zvýšil, ale prodávala se dobře už před uvedením filmu do kin. Nakonec měla dva dotisky, takže se dočkala téměř 8 000 kusů, což je na sci-fi publikaci velmi slušné číslo; běžný náklad se pohybuje okolo 1 500 – 2000 výtisků. Zbylé dva díly proto již vycházely v odpovídajících nákladech.

„Film se mi líbil, ale stejně jako většina fanoušků si myslím, že kniha je o třídu lepší. Každý, koho snímek aspoň trochu zaujal, si pak chtěl zpětně přečíst předlohu,“ říká k tomu nakladatel Juhaňák. Dnes slaví v ruských kinech úspěch zfilmovaný druhý díl, Denní hlídka.

Noční hlídka Lukjaněnkovi (1968) sice přinesla mezinárodní slávu, ale rozhodně nepatří k jeho prvotinám. Autor, který původně vystudoval medicínu a živil se jako psychiatr, napsal několik desítek povídek i románů; za svoje dílo získal dokonce cenu Aelity, která je v Rusku nejprestižnějším oceněním literatury tohoto žánru.

Co se chystá

Nakladatelství Triton chystá i další autorovy trilogie, např. Lord z planety Země či Dneska, mami; českého vydání se dočká i kniha, která Lukjaněnka proslavila na internetu – pro ruské čtenáře dnes už kultovní Bludiště odrazí.

Vydavatel Stanislav Juhaňák se také chystá navštívit Eurocon 06, letošní evropský sraz fanoušků a autorů fantastiky v ukrajinském Kyjevě, na kterém Lukjaněnko ohlásil svou účast. Chce jej totiž pozvat do Čech na jednu z podobných místních akcí. **Richard Klíčnik**

Dominic Keating alias Malcolm Reed v Praze

Český Star Trek fan klub CZ Kontinuum vás srdečně zve na setkání s Dominicem Keatingem, představitelem postavy poručíka Malcolma Reeda ze seriálu Star Trek: Enterprise. Toto unikátní setkání proběhne v neděli 2. 4. 2006 mezi 14:00 a 18:00 hod. v prostorách hotelu Regina v Konojedské ulici č. 38, v Praze 10. Veškeré informace o tomto setkání naleznete na internetových stránkách <http://www.kontinuum.cz> a <http://www.fkm-events.cz>.

Dominic Keating

Dominic Keating se narodil 1. července 1962 v Leicesteru v Anglii. Ochotnickému a studentskému divadlu se věnoval od mládí, vystudoval však historii na University College v Londýně, kterou absolvoval s vyznamenáním a získal titul bakaláře svobodných umění. I po dobu studií se jako herec podílel na několika univerzitních inscenacích a po studiích se rozhodl věnovat se divadlu profesionálně. ...

S televizí učinil první zkušenosti v Anglii v úspěšném komediálním seriálu Desmond's, který se točil šest sezón od roku 1989. Dominic v něm pět sezón hrál roli Tonyho. Kromě toho hostoval v několika seriálech, anglických i amerických, například v Nesmrtelném (v titulní roli Lorenzo Lamas), kde vytvořil roli Mallose v několika epizodách, nebo v seriálech Inspektor Morse, Special Unit 2, Buffy, přemožitelka upírů a Poltergeist: The Legacy. Roku 2001 pak byl obsazen do role poručíka Reeda v nejnovějším Star Trek seriálu Star Trek: Enterprise.

V současné době žije Dominic v Los Angeles a mezi jeho záliby patří golf, plavání, hudba, boogie boarding (jízda ve vláčcích na krátkém prkně), čtení a cestování.

(podle www.dominickeating.com a www.imdb.com)

Malcolm Reed

Taktický a zbraňový důstojník NX-01 Enterprise poručík Malcolm Reed se narodil na Zemi 2. září někdy ve 20. letech 22. století v anglické rodině s dlouhou tradicí v Královském námořnictvu. On sám však trpí chorobným strachem z vody a utonutí, proto tuto tradici porušil a dal se k jinému typu armády – k Hvězdné flotile. Jeho otec Stuart mu to nikdy docela neodpustil. ...

Reed je odborník na zbraně a taktiku. Kromě průběžné péče o zbraňové systémy, tréninku posádky ve střelbě, obsluhy taktického a zbraňového panelu na můstku a účasti na mnoha záchranných operacích má v záznamech zejména tři výjimečné akce: řídil dozbrojení Enterprise v hlubokém vesmíru, když byla při své první misi nucena předčasně opustit dok, vyvinul akustický a světelný signál zvaný taktický poplach, který kapitán Archer shledal tak užitečným, že ho spolu s doprovodnými protokoly doporučil Hvězdné flotile k instalování na všech jejích vesmírných lodích, a vyřešil stabilitu elektromagnetické bariéry známé také jako silové pole. ...

Poručík Reed se ve svém volném čase nejraději věnuje četbě, případně sledování filmů. Čím více explozí v nich je, tím lépe.

(podle materiálů na www.startrek.com)

MB

Malíř a ilustrátor Zdeněk Burian

11. února uplynulo 101 let od narození a 1. července uplyne rovné čtvrtstoletí od úmrtí vpravdě geniální osobnosti, na kterou bychom zejména my, fanoušci žánru fantastiky, rozhodně neměli zapomenout.

Řeč je o jednom z nejpilnějších českých malířů minulého století Zdeňku Burianovi, vynikajícím ilustrátorovi a zakladateli žánru vědecké rekonstrukce pravěké flóry a fauny. Díky tomu mimořádnému umělci si dnes každý z nás umí plasticky představit, jak vypadala silurská a devonská moře, rozkládající se na dnešním území naší republiky, karbonské močály, druhohorní veleještěři, vymřelí třetihorní ptáci a savci i naši přímí předkové. Názorné pomůcky z našich kabinetů na toto téma, které se dědí z generace na generaci, Zdeněk Burian buď přímo namaloval, nebo velmi ochotně svolil, aby byly k těmto účelům použity rekonstrukce jeho ilustrací, zejména knih významného paleontologa profesora Augusty. S ním spolupracoval od roku 1935 a jejich první společnou knihou byl *Zavátý život* z roku 1941, o rok později *Divý pravěť*.

Do 26. března máte možnost navštívit v brněnském Paláci šlechtičen výstavu „Zdeněk Burian - mistr palety neznámých světů“, která je jednou z poct umělci ke stému výročí jeho narození. (Další byla např. loňská výstava v Jízdném Pražského hradu.)

Protože většina vystavených exponátů pochází z depozitářů Moravského muzea v Brně, je věnována právě malířovým vědeckým rekonstrukcím. Celá je tak rozčleněna podle geologických etap vývoje Země a její poslední sál se týká nedávno zaniklých nebo stále žijících přírodních národů – i Indiánů, afrických a polynéských domorodců, australských aborigenů, v tundře žijících kmenů atd., které Zdeněk Burian rovněž maloval.

Ovšem my jako fanové malířů Burianovi vděčíme za mnohem více. Např. za to, že díky jeho spolupráci s profesorem Josefem Augustou a režisérem Karlem Zemanem vznikl vynikající film *Cesta do pravěku*, který dle názorů mnohých nepřekonal ani *Jurský park*. Ostatně kdo ví, jestli Steven Spielberg kdy si dávno někde nezahlédl ukázky z něj, aniž by tušil, o co se jedná. Některé scény s pravěkými zvířaty z tohoto díla, především pak ty, v nichž se objevují nesmírně realisticky ztvárnění dinosaurů, jsou dodnes součástí paleontologických expozic v nejednom světovém muzeu nebo jsou na mnohých školách, americké nevyjímaje, promítány jako výukové programy v hodinách přírodopisu.

Dále mu musíme děkovat za ilustrace všech významných dobrodružných knih, které od dob první republiky u nás vyšly. Už naši dědečkové a pradědečkové si představovali Maugliho, Robinsona Crusoea, Londonovy zlatokopy a lovce, Štorchovy pravěké lidi, Ransomovy a Foglarovy dětské hrdiny i Vinetoua a Old Shatterhanda přesně podle jeho kreseb, kvašů a olejů. Do své smrti stihl knižních a časopiseckých ilustrací i knižních obálek a obálek časopisů vytvořit přes 15 000.

Právě milovníkům Londona, Maye, Foglara a vůbec romanistiky v tomto stylu je letos věnována další výstava „Zdeněk Burian a jeho svět - stezkou odvahy a dobrodružství“, která probíhá v Muzeu Zdeňka Buriana ve Štramberku do 4. června.

DZ

Časem s vědou — listopad: z událostí, které změnilý náš svět, a kosmicko-kosmonautický leden

Pondělí před vánoce 1910 vstoupil Ernest Rutherford do pracovny stážísty Geigera: „Už vím, jak vypadá atom!“

Na počátku minulého století byl atom považován za jakousi kouličku se spojitě rozprostřeným kladným nábojem, elektrony (objevené koncem 19. st.) pak byly uvnitř rozmístěny tak, aby atom zůstal navenek neutrální. Potom však začal Ernst Rutherford se svými pomocníky na manchesterské univerzitě studovat průchod paprsků alfa tenkou zlatou fólií. Shledal, že drtivá většina helionů podle očekávání bez problémů proletí, nicméně asi jedna osmítisícina se odchýlí až odrazí zpátky. „Bylo to neuvěřitelné skoro tak, jako kdyby někdo vystřelil patnáctipalcový granát proti listu hedvábného papíru a ten granát se vrátil a zasáhl jeho samého,“ napsal později Rutherford. Trvalo skoro půldruhého roku, než kápl na vysvětlení: Atom musí obsahovat rozměrově nepatrné, zato velmi hmotné, „nepřechodné“ jádro, zatímco lehounké elektrony obíhají v prostupné „prázdnotě“ kolem něj.

Tento dnes již překonaný planetární model atomu vyprovokoval napřed Bohra a pak další k vytvoření velkolepé „kuchařky mikrosvěta“ – kvantové mechaniky.

Roku 1934 Fermi začal prvky poprvé bombardovat neutrony a, aniž to tušil, připravil transurany. Avšak teprve po zprovoznění prvního velkého cyklotronu (1939 v Berkeley) MacMillan a Abelson připravují (ozařováním uranu deuterony) neptunium, v prosinci 1940 pak jejich kolega Seaborg izoluje z přeměněného neptunia další, pro budoucnost mnohem důležitější transuran – plutonium. Prvky byly nazvány podle sluneční soustavy, kde „za“ Uranem obíhají Neptun a Pluto.

Dopis ze 4. prosince 1930 začínal takto: „Vážené radioaktivní dámy a radioaktivní pánové!“

Napsal ho fyzikální enfant terrible Wolfgang Pauli účastníkům konference o radioaktivitě v Tübingenu. Kromě omluvy své nepřítomnosti (nechtěl přijít o oblíbený ples v Curychu) v něm autor též zachraňuje fyziku.

Zjistilo se totiž, že při přeměně beta vznikající elektrony mají energii většinou nižší, než činí rozdíl energií mateřského a dceřiného jádra, což cloumalo jedním z pilířů fyziky – zachováním energie... Pauli přichází s „jednoduchým“ vysvětlením: při beta rozpadu vzniká ještě jedna částice, která chybějící energii odnáší.

Neutrína (jak je posléze nazval Fermi) byla dokázána v polovině 50. let.

Elektrína nejen kope, nýbrž též inspiruje. Jednou na podzim 1833 se mladý kovář Thomas Davenport z amerického Vermontu vydal na trh nakoupit materiál. Tam poprvé v životě uviděl elektromagnet. Koupil ho tedy namísto železa a na různé způsoby ho pokoušel. Výsledek předvedl 14. prosince 1835: Voziček s elektromotorem velikosti dětské hračky, objížďející na táhle centrální sloupek s baterií.

Při pokusech uplatnit vynález v praxi však měl Davenport smůlu – tu vyhořel patentový úřad, jindy ho okradl společník –, až se vynálezce nervově zhroutil.

Lumierové se onoho roku 1895 zviditelili už v únoru, kdy dostali patent na kinematograf, a v březnu, kdy uspořádali první neveřejné promítání „oživlých fotografií“. Za zaručeně pravý okamžik zrodu filmu je však považován 28. prosinec, kdy v Indickém salónku Grand Café na pařížském Bulváru kapucínů poprvé promítají pro veřejnost. 35 zvědavců, ochotných zaplatit vstupné jednoho franku, nestačí žasnout či křičet hrůzou (to když přijíždívlak do stanice). Přitom to vypadá tak prostě: promítač točí klikou, úzký pás ne delší než 17 m padá do volně podstavené bedýnky...

V Moskvě 14. ledna 1966 umírá Sergej Koroljov (narozen 1907). Jako venkovský kluk si vyrobil křídla, kterými chtěl přeletět z dědovy střechy na sousedovu. Naštěstí se to včas provalilo. Vyučil se zedníkem, ale když přišel se svými plány letadel na právě otevřenou katedru leteckého inženýrství v Kyjevě, byl okamžitě přijat (při studiích si mj. přivydělává jako jeden z prvních kaskadérů na světě). Po absolutoriu se seznámil s pracemi Ciolkovského – a bylo rozhodnuto. Splnění svého snu ovšem (rád) zaplatil absolutním utajením své osoby. Až v okamžiku Koroljovovy smrti se svět dozvídá odpověď na otázku, kterou si kladl už od startu prvního sputniku: Kdo vlastně je hlavním konstruktérem sovětských raket, družic a kosmických lodí?

Odpověď byla docela aktuální, neboť už 31. ledna 1966 z kosmodromu Bajkonur v Kazachstánu startuje sonda Luna 9. Po třídenním letu dosahuje Měsíce a jako vůbec první lidskou rukou vytvořené těleso na něm měkce přistává. Dopadá rychlostí pouze několika m/s (navíc chráněno nafouknutým obalem), takže je ve stavu snímkovat své okolí s rozlišením jeden milimetr. Hlavním poznatkem celé mise bylo zjištění, že povrch Měsíce není hluboce prašný (pane Clarke!), ale pevný natolik, aby pouzdro udržel.

Blylo to o chlup. 17. ledna 1991 objevil astronom David Rabinowitz z arizonské observatoře Kitt Peak v souhvězdí Raka novou planetku. Spolu s kolegy bleskově vypočetl její dráhu a shledal, že už 18. ledna míjí naši planetu v dosud rekordní blízkosti (pouhých 170 000 km, ani ne polovina vzdálenosti Země – Měsíc). Právě díky takovému přiblížení pak padl i druhý astronomický rekord – šlo o dosud nejmenší pozorovanou planetku (odhadovaný průměr pouhých deset metrů).

Dodejme, že rekord v přiblížení už padl – před necelými dvěma roky nás třicetimetrový astroid minul o 49 000 km. (Přiblížení na 6500 km pár týdnů poté nemám ověřeno, ostatně kdy objekt přestává být planetkou a stává se balvánkem?)

Kodaňská astronomická ústředna hlásí 21. ledna 1936 objev supernovy v souhvězdí Panny. Zasloužil se o to především americký astronom Fritz Zwicky, který na ni narazil při dlouholetém systematickém fotografování oblohy. Spektrografický výzkum této supernovy potvrdil, že to je vlastně gigantická kosmická exploze (byla naměřena expanze rychlosti 6400 km/s!). Dnes víme, že supernovy (které vznikají výbuchem zestárlých hvězd s hmotností větší než 8 Slunci) takto pouze odvrhují svůj obal, zatímco vnitřek hvězdy se zhroutí v mimořádně hustou neutronovou hvězdu.

„Moje společnost odmítá převzít odpovědnost za bezpečnost letu!“ 28. ledna 1986, dvě hodiny po prohlášení viceprezidenta firmy Rockwell, která je hlavním dodavatelem projektu, je vydán povel k zahájení předstartovních příprav...

To odpoledne se u televizorů shromáždilo ještě víc diváků než jindy. Vždyť dnes poprvé se raketoplánem svezle i civil, „jeden z nás“ – mladá dějepisárka, která má vyučovat děti přímo z paluby... Půl vteřiny po zapálení startovních motorů – to už se nedá nic stopnout – se u těsnění palivové nádrže objevuje tmavý obláček. V 73. vteřině svět vidí – pochopit ještě nestačí – jen ohnivý gejzír. Havárie Challengeru, stejně jako za čtvrt roku Černobyl, nám možná ještě včas ukázala místo odpovídající naší momentální úrovni. Jsme lidé, ne bozi.

František Houdek

Vladimír Kostiha

Únos Mildred Hawkinsové

je výbor z autorovy povídkové tvorby a obsahuje cca čtrnáct (knize chybí obsah:-) jeho SF prací s ekologickou, humoristickou a erotickou tematikou, včetně povídky **Trpaslík**, která dala základ dnes již pentalogii o dobrodružstvích Benjaminu Woodsleye Chichestera Kinga.

Nevím, zda je mimo Ostravu v nějaké distribuci, nejbezpečnější bude obrátit se přímo na vydavatele na adresu: alisa.publishers@tiscali.cz

(To platí hlavně pro Tebe, Jiřino, ať nám zase nerozčílíš Filipa, kdo to má potom poslouchat.)

Další autorovy knihy:

Hvizd bírný
Křik ďoroka
Zpěv usně
Řev metrída

v tisku:
Žár graka

Místostarosta opět nepřišel k soudu

PRAHA – Místostarosta Prahy 4 Václav Soukup (ODS) se opět nedostavil k hlavnímu líčení Obvodního soudu pro Prahu 4, kde je obžalován z porušení autorského práva. Soud už byl jednou odročen kvůli Soukupově nepřítomnosti, kterou vysvětlil jeho advokát Martin Korbař problémy se zády.

„Můj klient je od neděle hospitalizován v nemocnici na Malvazinkách na ortopedii pro akutní bolesti,“ uvedl včera Korbař.

Soudce Ivo Skoupý k jeho vysvětlení poznamenal, že v případě další omluvy ze zdravotních důvodů bude přizván znalec z oboru zdravotnictví. Líčení přeložil na konec ledna.

„Nemám slov,“ okomentoval místostarostovu nepřítomnost svědek Egon Čierny, podle něhož Soukup zpronevřil tiskové podklady série knih *Královská krev* od Raymonda Feista a knihy *Vládci strachu* od známého českého autora Jiřího Kulhánka.

Jiří Kulhánek konstatoval, že ho zajímá, co si Soukup vymyslí příště. „Myslím si, že už to nebudou zdravotní důvody,“ řekl.

Místostarosta Soukup, kterého Právo kontaktovalo v nemocnici, nechťel celou záležitost komentovat.

Tereza Čapková/Právo

Na nedávném Pragoconu se mě, s taktkem, který postrádám i u lidí za diplomatické chování placených, zeptal Tom Štípský, zda je v pořádku, že si ze všech kauz, které hýbou temnějšími hlubinami fandumu, vybíráme pravidelně tu s panem místostarostou a o jiných veřejných tajemstvích, problémech Laseru, špatné finanční situaci knihkupectví Krakatit nebo dávnějších kauzách jako zánik nakladatelství AF 167 či případ Mustangu a jeho distribuce či o potížích IŽ a jeho distribuce, se prakticky nepíše. Zda by nebylo spravedlivější měřit všem stejně.

Máš pravdu Tome, o kamarádech se píše obtížněji než o nepřijemném loupežníkovi někde z Nuslí, ale není to jenom v tom. Všechny příklady másla na scifiťických hlavách, na které jsme připadli, nesou známky smůly, nešťikovnosti, amatérského účetnictví, neschopnosti obecně a neschopnosti pohybovat se v tržním hospodářství zvláště. Většina zúčastněných z nich vyšla chudší, než do nich vstupovala. Mám ale dojem, že i naše klopotná a pomalá justice v tomto případě potvrzuje, že zde byl (možná od počátku) úmysl poškodit společnosti.

Dalším důvodem k upozorňování na tento případ je angažmá VS v politice, byť regionální. Hodně fanoušků by například rádo volilo ODS, kdyby ji nereptezenovali právě takoví. **zr**

Robert Sheckley: Bláznivý vesmír

Nápadité! Vtipné! Překvapivé! To všechno jsou přívlastky, které by se daly použít pro povídky nedávno zesnulého amerického spisovatele Roberta Sheckleyho. Čtrnáct z nich vydalo ve sbírce Bláznivý vesmír nakladatelství Albatros v edici Karavana. A je to čtení, které by si milovníci klasické sci-fi rozhodně neměli nechat ujít.

Robert Sheckley napsal povídek více než dvě stě, přesto je jeho styl jednoduše rozpoznatelný po prvních několika větách. Lehce nastíněné kulisy, uvedení hlavní postavy do děje, základní problém, který hrdina má, a jde se na věc. Vše je podáváno s nadhledem a ironií, bez nějakého filozofování nebo sáhodlouhých charakteristik, a to včetně situací, kdy jde doslova o život.

Od Sheckleyho povídek samozřejmě nelze očekávat žádnou super modernu, a experiment už vůbec ne. Tématicky je většina pevně usazena v době, kdy vznikaly, v padesátých, šedesátých letech, kdy kralovali velikáni jako Isaac Asimov, Arthur C. Clarke nebo Robert A. Heinlein. Ani místo, kde se povídky odehrávají, proto nikterak nepřekvapí – kosmická loď, hostinná či nehostinná planeta ať už v Sluneční soustavě, nebo ve vzdáleném vesmíru, s neznámou ekologií a mimozemšťany, ale třeba také Země daleké či blízké budoucnosti.

Někdy kupodivu zcela chybí fantastický motiv, jako v úvodní povídce *Noční strach*, kde se hlavní hrdince každou noc zdá, že má kolem sebe v posteli samé hady a v hada že se mění i její manžel... jenže překvapivé řešení je zcela prozaické a nikterak nadpřirozené...

Oblíbeným Sheckleyho tématem je do absurda dovedená reality show, tedy téma, jež později s oblibou rozpracovávali také Philip K. Dick nebo Stephen King – Jim Raeder z povídky *Cena za riziko* běží podobně jako *Running Man* o život, aby na konci, pokud ovšem přežije, získal směšnou finanční částku. Přehnanou agresi si lidé vybíjejí v povídce *Sedmá oběť* pro změnu střídavou hrou na vraha a obětí.

Sheckley se, jak již bylo řečeno, nevyhýbal ani těm nejprovařenějším zápletkám sci-fi, jen to dělal s humorem a po svém. Hrdinové u něj často bojují

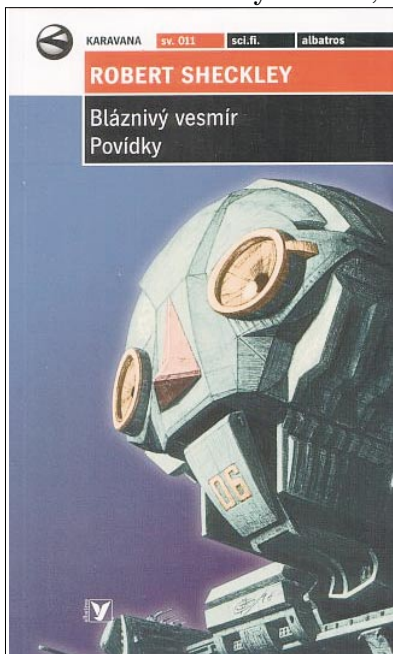
s neznámými typy mimozemšťanů, jako ve *Vůni myšlenky*, kde obyvatelé nekolonizované planety 3-M-22 vnímají okolí pomocí myšlenek, takže pokud si člověk sám sebe představuje jako veverku, vnímají ho tak i oni. Ekonomické invazi pozemšťanů zabránil v povídce *Popovídáme si?* neustále proměnlivý a pro člověka proto zcela nepochopitelný jazyk domorodců.

Sheckleyho humor se naplno projevuje ve vytváření paradoxů, kdy lidský faktor ničivým způsobem zasáhne do supermoderní techniky, a dochází tak ke značně absurdním situacím. Jim Radell z povídky *Země, vzduch, oheň a voda* má sice takřka dokonalý skafandr, ale proti mrazu a závějím na Venuši mu nakonec pomůže zcela jiným způsobem, než se původně čekalo. V povídce *Blázniv mat* zase proti sobě stojí dvě vesmírné flotily vybavené těmi nejdokonalejšími počítači, které výsledek bitvy propočítaly už dopředu. Ani jeden z nich však netušil, že do jejich propočtů zasáhne svým iracionálním chováním obyčejný blázen.

Všechno je psáno vtipně, maximálně jednoduše a text tak bez oklik směřuje rovnou k překvapivé pointě. Tu k méně vydařeně, tu k více, sem tam se Sheckleyho povídka vypne až k nečekanému myšlenkovému přesahu, jako třeba v *Rybářské sezóně*, vystavěné na srovnávání amerického maloměsta se zatuchlým rybníkem, nebo i v proslulém *Obchodu se světy*, ponuré vizi zdevastované Země budoucnosti, kde lidé mohou šťastný život prožít akorát ve snu.

Nedá se říct, že by Bláznivý vesmír jako celek přinášel čtenáři nějaký nadpozemský, nezapomenutelný zážitek. Spíš jenom takový příjemný pocit spojený s nostalgii za časy, kdy do letů do vesmíru nezasahovala žádná virtuální realita nebo čipy v mozcích hlavních hrdinů.

Loni vydal Sheckleyho sbírku povídek nazvanou *Lístek na Tranai Polaris*. Letos se přidal Albatros, nebylo by na škodu, kdyby v takovéto bohulibé činnosti pokračovala nakladatelství i nadále. V Sheckleyho pozůstalosti se podobných vybroušených krátkých klenotů jako v obou jmenovaných sbírkách nachází ještě více než dost.

DOGMA

Dogma čísla nebude. Místo toho nastolují otázku: Proč chodit do kina? O tom dumám již delší dobu a odpovědi nenacházím a nenacházím... Nejde o hyper super trháky typu King Konga nebo Star Wars, ty prostě nevidět na velkém plátně znamená nevidět vůbec, ale v případě všech ostatních filmů mi v posledních měsících značně ubylo motivace. Ceny DVD jdou dolů, ceny vstupenek pomalu, ale jistě nahoru, a pak ta hrozná věc: lidé. Už tu byla řeč o té žeroucí, srkající a žvanící sebrance, ale vzato okrouhle kolem a kolem: vezměte slečnu do kina, pak na skleničku – a jste cenově na úrovni DVD, které si pustíte v křídle obývacího pokoje třeba stokrát. Díky mnoha časopisům vychází DVDčko bratru za stovku, u většiny ostatních se do pětikila vejde v pohodě (v knihkupectví v Čáslavské určitě), a přitom vám nikdo nesype popcorn za krk. Jak stojí v úvodu, nikomu tento názor nepodsouvám, spíše mi šlo o společné zamyšlení. Třeba si časem v (polo)prázdných sálech podobně sednou i distributoři a zamyslí se nad poměrem ceny lístku na jediné představení vůči placce, kterou máte na několik pokolení. (Níjak by mne ovšem nepřekvapilo, kdyby výsledkem podobného sezení bylo rapidní zdražení DVDček – koneckonců, máme tržní ekonomiku.)

CESTA KOLEM SVĚTA ZA OSMDESÁT DNÍ – Opravdu tak strašně zpracování Verna, jak se podle obsazení a ohlasů zdá. Tipuji na pomstu za to, jaké idioty z Američanů Verne ve svém románu

udělal. – Pardon, neudělal, podle tohoto filmu takoví skutečně jsou.

DOC HOLLYWOOD – Platí pro něj to, co pro Mimic: s novým podíváním možná objevíte další jeho kvality. Alespoň mně se to povedlo.

ĎÁBELSKÝ SANTA – Výborný nápad se skvělým zahájením, který však bohužel s přibývajícimi minutami ztrácí čím dál víc dech.

HARRY POTTER A OHNIVÝ POHÁR – Víc a víc knižní ilustrace, která sama o sobě funguje jen s velkými obtížemi, respektive možná vůbec. Také mne překvapilo, jak podivný vkus na ženské má Hagrid.

KING KONG – Bez první a poslední půlhodiny výborný film. Takhle jen nekontrolovaně rozplzlé řemeslo, které hororového fandu potěší množstvím přerostlých hmyzáků.

LVÍ DOUPĚ – pomalá, ale příjemná kriminálka, zajímavá svým maďarským dějištěm a s roztomile hořkým polonahým vtípem na konci.

MIMIC – Pokud jej považujete za lepší průměr od doby, kdy jste ho viděli v kině, podívejte se na něj znovu. Připraveni na špatný konec jej možná oceníte o trochu víc.

POBUDA – Kupodivu nevtipná, hořkosladká francouzská záležitost. Na rozdíl od Američanů (O Schmidtovi) ale galští kohouti naštěstí alespoň zastávají názor, že svléknout se má na plátně ta mladší a hezčí herečka.

VEGAS BABY – Další netušená hlubina filmů pručíkové kategorie. Vedle eklhaftózních protagonistů (staré štetky, tlustí teplouši) se na konci dočkáte dokonce moralizování na téma přátelství!

Filip Gotfrid

Letopisy Narnie – Lev, čarodějnice a skříň

Mnohé toto dílo svádí ke srovnávání s Pánem prstenů. Prosím, nedělejte to. Ač jsou předlohami obou filmů knihy vzniklé v jedné přátelské komunitě spisovatelů – jazykovědci, už tyto předlohy neměly tak úplně stejného adresáta. A u filmů je patrně záměrně tento rozdíl cílových skupin ještě zdůrazněn.

Letopisy Narnie jsou totiž zcela jednoznačně určeny dětem. Dětské hrdinové vystavení neobvyklému stresu rozdělení rodiny způsobenému válkou a následnou evakuací dětí z bombardovaného Londýna řeší nejprve normální problémy sourozeneckého soužití či přizpůsobení se novým podmínkám. Teprve při hře náhodně objevený průchod skříní je zavede do zázračného světa Narnie. A tady ke svému údivu zjistí, že jsou považováni za její předurčené zachránce a vládcy. K problému přistupují rozdílně podle svého věku, povahy a postavení v rodinné hierarchii, tedy od vysloveně dětsky naivního nadšení Lucinky přes ublíženě sobecký postoj Edmunda až po pubertálně

zodpovědné chování Zuzany a Petra. S výjimkou Edmunda jsou předem dány i charaktery nejen sourozenců Pevensieových, ale všech postav. Zkrátka kdo je zlý, je zlý pořád a ti dobří také dobrými zůstávají. Přímocíarost Edmunda prozření je tak jasné

směrována především k mladším dětem.

Přímá linka děje předlohy dovolila převést knihu do filmové podoby bez nutnosti podstatného krácení, vynechávek a změn, bylo na to ovšem potřeba práce čtyř scénáristů. Už v předloze mi vadila názornost a prvoplánově předkládaný výchovný cíl, jako by záměr dodat

čtenářům – a teď i divákům – jednoznačné a zřetelné morální ponaučení byl nadřazen všemu. Ať se na mě kdo chce zlobí jak chce, ale z každé scény na mě hrozí výstražně vztyčený ukazováček: „Nesmíš být sobecký!“ „Nesmíš být neposlušný!“ „Ne abys ostatním ubližoval!“ a hlavně „Neztrácej víru!“

Tím ovšem nechci říct, že jsou Letopisy Narnie špatným filmem, jenom já nejsem ten správný di-

vák, který s pootevřenou pusou a očima dokořán hl-tá výtvarně povedené představení. Protože po této stránce opravdu není téměř co vytknout. Volba představitelů byla přesná: blondatý modrooký William Moseley jako Petr je typově i chováním tak trochu Mirek Dušín, Edmund Skandara Keynesa je jeho barevným negativem, Lucinka Georgie Henle-yové má správnou dávku dětské roztomilosti a Zuzana ztvárněná Annou Popplewellovou předvádí přesně namíchanou směs mateřsky ochrannitelského chování a rozhodnosti, ale přesto neztrácí dětskou naivitu. Zdaleka nejlepší volbou byla Tilda Swintonová. Její Bílá čarodějnice přesně ví, co chce, a neváhá k dosažení svého cíle použít jakýchkoli prostředků, podlost a zradu nevyjímaje. To, jak dokáže mlčky stisknout rty a zapíchnout do protivníka pohled, vyzní mnohem děsivěji než scéna plná násilí a krve.

Z kouzelných tvorů vzniklých kombinací herce a animace, jako kentauři, minotauři, faunové, mi povedenější vycházejí ti dvounozí. Celkově prý je mnohem složitější animovat čtyřnohé tvory, natož tedy tvory se šesti končetinami. Kentauři se mi možná právě proto zdají nevyvážení v proporcích mezi koňskou a lidskou částí. Čarodějčin trpaslík zřejmě vznikl mechanickým zmenšením dospělého herce, což je vidět ve scénách, kdy se pohybuje mezi nezmenšenými postavami – jeho tenké nožičky v těchto chvílích působí legračně. Animovaná zvířata, ať už skutečná, (bobří, lišky, vlci) nebo bájná (gryfové, fénixové a jiné bytosti), působí věrohodně, jen nechápu, proč bobří – i když mluvící – nepoužívali k běhu všechny své končetiny, ale brodili se sněhem po dvou.

A ještě dvě věci, které jasně směřují tento film především k působení na menší děti:

Scéna Aslanova sebeobětování na mě působila jako stylizovaný výjev z mateřské školy, kde se parta spratků vysmívá svému lepšímu spolužákovi a paní učitelka je k tomu ještě podněcuje. Aslan je potupen, spoután a zabit, ale nevdá přítom ani vzdech a ze smrtící rány neteče krev.

Stejně tak celá vrcholná bitevní scéna je nesmírně dramatická, emotivní a dokonale vystihující tvrdost boje, a přitom se rovněž obejde bez jediné kapky krve, pokud nepočítám rozražený Edmundův ret – ale ten měl už před bitvou.

Záměrně se vyhýbám posuzování filozofického vyznění a jeho výkladům. I když nejsem věřící, křesťanský kulturní základ mi nikdo neodpáře. Ale právě protože nejsem věřící, nemám přílišné pochopení pro zcela nepokrytou propagaci jakéhokoliv náboženství, ať už se jedná o křesťanství, islám, buddhismus, animismus či nějaké jiné. Nechám tedy toto hodnocení na jiných.

Celkově však můžu říct, že Letopisy Narnie jako film se povedly, a pokud je posuzujete z hlediska skupiny, které jsou určeny, pak je úspěch nemůže minout. To se také od začátku jejich promítání potvrzuje.

Zdena HT

Z deníku BB (část první)

(BB = Blbá Blondýna = mimikry, které jsem objevila ve středním věku a které úspěšně zabírají zejména v pražském dopravním provozu, při komunikaci s muži apod).

Během mých každodenních jízd vlakem z Plzně do Prahy a zpět jsem objevila sbírku úspěšných SF prací **Nebula Awards 2001**, kterou sestavila **Nancy Kress** a v loňském roce ji vydal Baronet. Objektivní recenzi nejspíš najdete na jiném místě tohoto Interkomu, kdo by však měl zájem o infantilní reakci Blbé Blondýny, určenou zejména pro ženy středního věku, se dvěma dětmi, psem, zahradou a příslušným počtem manželů a milenců, zde je:

Nancy Kress vybrala sedm nejlepších povídek SF a fantasy za rok 2001 a k jednotlivým autorům připojila vždy pár vět o tom, jak je zná z osobního kontaktu.

Povídka **Lék** autorky pišící pod pseudonymem **Severna Park** je o jinosti a hledání partnera, který by ji přijal nebo (a ještě lépe) byl stejně jiný. **Země, jaká bývala Jacka Williamsona** vypráví o skupině lidských klonů, kteří se přes zákaz vypravili na Zemi, aby zjistili, že na ní pro ně není místo, jsou však nadějí pro záchranu dalších světů. **Kelly Link** napsala velmi zvláštní povídku **Louisin duch** celou v přítomném čase a velmi žensky pochopitelnou. **Změna** od **Jamese Patrica Kellyho** je mj. o závislé inteligenci (ZI), která reaguje jako hysterická ženská, ale dokáže i skákat do minulosti a tím měnit přítomnost. **Sloni z Neptunu** autora **Mika Resnicka** je humorá kritika lidstva ničícího životní prostředí i jednoho živočicha za druhým, tentokrát zprostředkovaná sloní pamětí. A nakonec můj favorit – **Kvantová růže** (Quantum Rose) autorky **Catherine Astro**. Nejde o povídku, ale o úvodní pasáž románu ze série nazvané **Skolianské impérium** (Skolian Empire). Příběh o **Kamoj**, guvernérce provincie Argali, se odehrává v posttechnické budoucnosti feudálního typu, kde ještě část technických vymožeností (solární panely, žárovky apod.) fungují, ale lidstvo už zapomnělo, na jakém principu. Úvodní pasáž rozvíjí příběh guvernérky, která se provdá za neznámého, leč bohatého cizince, aby spojením ochránila vlastní zemi. Příběh i styl vyprávění mě nadchl a zatoužila jsem po pokračování. Bohužel Baronet (David Petřů) přeložil pouze onu úvodní část, nikoli celý román. Takže se táži: **najde se někde nějaké nakladatelství, které získalo práva a přeložilo zbytek (!) románu, abych si jej mohla přečíst?** Třeba by se kromě mě našel ještě jiný zájemce. Předem díky.

Vaše BB

10. února 2006

Daniela Kovářová

Sci-fi & Fantasy klub
vyhlašuje devátý ročník literární soutěže

Zlatá zebra

tentokrát na téma
Jede traktor, je to Zetor
aneb

zemědělské technologie v jiných vesmírech

Práce splňující následující kriteria:

- v textu bude alespoň jednou použito slovo ZEBRA
 - bude zpracována formou sci-fi povídky o rozsahu do 50 normostran
 - nebyla dosud publikována v oficiálním tisku (tolerujeme otištění ve fanzinu)
 - ilustrace (nejlépe pérovka) může zvýšit Vaši šanci (takzvaný povolený lobbying)
- zasílejte do 1. 6. 2006 na zлата.zebra@arbez.cz
Případně: sfk Zebra, Pavel Štarha, Stružinec 16, 582 63 Ždírec n.D.
- vyhodnocení bude provedeno anonymně
 - vyhlášení výsledků (a předání cen přítomným autorům) proběhne na Parconu'06 v úrodném Polabí
 - vítěz obdrží pamětní plastiku Zlaté zebry '06, sborník zdarma a překvapení
 - věcné ceny včetně sborníku zdarma obdrží i příspěvatelé umístění na 2. a 3. místě
 - každý účastník soutěže má nárok na jeden sborník za poloviční cenu
 - ve sborníku budou otištěny minimálně první tři povídky, následující pak do celkového rozsahu 50 stran

Sfk Zebra si vyhrazuje právo na publikaci příspěvků v klubových tiskovinách. **Doktor**

„Darth Erben“ – VYHLÁŠENÍ 2. ročníku

Do nové sezóny dřeváren, železných bitev, LARPů a podobných akcí je ještě daleko, takže je nevhodnější čas usednout k počítači a tvořit. Proto Academia Sithia et Res Publica Sithia vyhlašují právě teď druhý ročník literární soutěže ve Star Wars fan-fiction parodické poesii „Darth Erben“.

Účastnit se ho mohou všechny původní český nebo slovensky psané a dosud nikde nepublikované básně humorným způsobem parafrázující Karla Jaromíra Erbena či jiného všem notoricky známého čelného českého či slovenského básníka (K. H. Mácha, J. Neruda, J. Vrchlického, V. Nezvala, F. Hrubína, J. V. Sládka, J. Kollára atp.). Podmínkou ale je, že dotyčná báseň bude mít svým námětem, místy či postavami jasnou (!!!) spojitost s onou Georgem Lucasem vymyšlenou předalekou galaxií.

Rozsahem by příspěvek neměl překročit délku nejdelší Erbenovy balady (epos o rozměrech Homérovy Illiady opravdu číst nehodláme).

Zasláním příspěvku do soutěže autor souhlasí s jeho bezplatnou publikací na našich stránkách – <http://sith.mysteria.cz> a případným otištěním ve sborníku soutěže.

Soutěžní příspěvky posílejte pouze elektronicky, virů prostě v nějakém běžném formátu (nejlépe doc nebo rtf – a pokud nám budete chtít udělat radost, tak druhou kopii každého díla i v html) a za použití jednoho z nejběžnějších fontů písma (Arial, Courier, Times New Roman) na mailovou adresu. S eventuálními dotazy se obraťte tamtéž.

Upozorňujeme, že součástí hodnocení bude nejen nápad, pointa, humor a celková veršotepecká zručnost, ale též stav pravopisu a základní povědomost o reáliích ve světě Star Wars.

Uzávěrka soutěže je na **sithský Silvestr – 30. 4. 2006 občanského kalendáře**.

Slavnostní vyhlášení výsledků spojené s předáním cen těm neúspěšnějším autorům proběhne na Festivalu fantazie 2006.

Další podrobnosti se dozvíte a případnou inspiraci můžete načerpat na uvedených webových stránkách. **Darth Zira**

Kdo je kdo

Spolu s uvolněním Interkomu číslo 7-8/2005 pro web (<http://www.ikarie.cz/interkom/interkom.htm>) bylo aktualizováno i fanouškovské **Kdo je kdo v české a slovenské SF** na <http://www.ikarie.cz/interkom/who/index.html>, svá hesla můžete aktualizovat nebo vytvořit na <http://kdojekdo.apro.cz/>.

POZOR: heslo na webu se neobjeví hned po vyplnění formuláře. Nejprve musí být ověřeno a redakčně zpracováno. A pak, nejčastěji s dalším Interkomem, je web Kdo je kdo obnoven jako celek, se všemi v tu chvíli platnými aktualizacemi.

SF kalendář

Jarní porada SF klubů v Březové

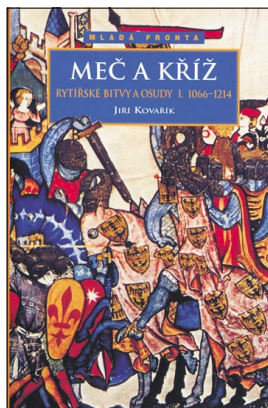
21.-23. 4. 2006 Březová nad Svitavou

Vartacon 2006 - porada slovenských SF klubů

19.-21. 5. 2006 Hvězdárna v Banské Bystrici

Parcon 2006

1.-3. 9. 2006 Neratovice

NON FICTION

Meč a kříž

Rytířské bitvy a osudy I.
1066-1214

První část čtyřdílného cyklu o rytířství raného středověku historika a autora literatury faktu Jiřího Kovaříka (známého hlavně díky pracem o napoleonských válkách). V edici arma & musae vydala Mladá fronta – www.mf.cz